Evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu

Hi xona xitshunxo!

Xana wa swi xiya leswaku Yesu u vule leswaku makumu a ma nge fi ku fikela loko Mfumo wa Xikwembu wu chumayeriwa misava hinkwayo tanihi vumbhoni?

"Hlolwa ri ta tshama na xinyimpfana … A va nge vavisi kumbe ku lovisa eka ntshava ya mina hinkwayo yo kwetsima, Hikuva misava yi ta tala hi vutivi bya Yehovha, Kukota loko mati ma funengete lwandle." (Esaya 11:6,9)

Hi

Bob Thiel, Ph.D.

Evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu

Hi xona xitshunxo!

Hi Bob Thiel, Ph.D.

Timfanelo ta vutsari ©2016/2017/2018/2019/2022/2025/2026 hi Nazarene Books. Nkandziyiso 3.0. Buku leyitsongo leyi humesiweke hi Continuing Church of God na Vadyandzhaka, khampani leyi yimeleke yoxe. P.O. Box 109, Grover Beach, California, 93483, U.S.A. ISBN: 978-1-63660-113-7.

Ha yini vanhu va tsandzeka ku lulamisa swiphiqo swa vona?

Xana wa swi tiva leswaku swilo swo sungula ni swo hetelela leswi Bibele yi kombisaka leswaku Yesu u chumayele hi swona a swi khumba evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu?

Xana wa swi tiva leswaku Mfumo wa Xikwembu a wu ri xikongomelo lexikulu xa vapostola na lava rhanga ku va landzela?

Xana Mfumo wa Xikwembu i munhu wa Yesu? Xana mfumo wa Xikwembu i Yesu la hanyaka vutomi bya Yena eka hina sweswi? Xana Mfumo wa Xikwembu i mfumo wo karhi wa nkarhi lowu taka? Xana u ta pfumela leswi Bibele yi swi dyondzisaka?

Xana mfumo i yini? Xana Mfumo wa Xikwembu i yini hakunene? Bibele yi dyondzisa yini? Kereke yo sungula ya Vukriste a yi dyondzisa yini?

Xana wa swi xiya leswaku makumu a ma nge fi ku fikela loko Mfumo wa Xikwembu wu chumayeriwa misava hinkwayo tanihi vumbhoni?

Xifaniso lexi nga eka xifunengeto xa le mahlweni xi kombisa xinyimpfana xi etlele na hlolwa, lexi endliweke hi Burdine Printing and Graphics. Xifaniso lexi nga eka xifunengeto xa le ndzhaku i xiphemu xa muako wo sungula wa Kereke ya Xikwembu eYerusalema, lexi tekiweke hi 2013 hi Dokodela Bob Thiel.

LESWI NGA ENDZENI

1. Xana vanhu va na tinhlamulo? ..... tl. 4

2. I Evhangeli yihi leyi Yesu a yi chumayeke? ..... tl. 10

3. Xana Mfumo wa Xikwembu a wu tiviwa eka Testamente ya Khale? ..... tl. 23

4. Xana Vaapostola va dyondzise Evhangeli ya Mfumo? ..... tl. 30

5. Swihlovo swa le handle ka Testamente Leyintshwa a swi dyondzisa Mfumo wa Xikwembu. ..... tl. 41

6. Tikereke ta Magriki na Varhoma ti dyondzisa leswaku Mfumo i wa nkoka, Kambe... ..... tl. 64

7. Ha yini Mfumo wa Xikwembu?..... tl. 73

***Vuxokoxoko byo Tihlanganisa* ..... tl. 82**

Xiya: Buku leyi i vuhundzuluxeri bya vuhundzuluxeri bya Xinghezi hi vutlhari byo endliwa, hi xivangelo lexi swivulwa swin'wana swi nga ha vaka swi nga kombisi hi ku hetiseka ndlela ya masungulo, kambe ntshembo hileswaku swi le kusuhi. Vuhundzuluxeri bya Xinghezi byi kumeka mahala eka inthanete eka www.ccog.org.

1. Xana vanhu va na tinhlamulo?

Misava yi langutane na swiphiqo swo tala.

Vanhu vo tala va ni ndlala. Vanhu vo tala va tshikileriwa. Vanhu vo tala va langutana ni vusweti. Matiko yo tala ma le ka swikweleti leswikulu. Vana, ku katsa ni lava va nga si velekiwaka, va xanisiwa. Mavabyi lama nga hlaseriwiki hi mirhi ya vutshunguri ma karhata madokodela yo tala. Madoroba lamakulu ya tiindasitiri ma ni moya lowu thyakeke ngopfu lerova wu nga ri wa rihanyo. Vapolitiki vo hambanahambana va xungeta hi nyimpi. Ku hlaseriwa hi vatheroristi swa ha humelela.

Xana varhangeri va misava va nga swi kota ku lulamisa swiphiqo leswi vanhu va langutaneke na swona?

Vo tala va ehleketa tano.

Ajenda Leyintshwa ya Misava Hinkwayo

Hi ti 25 ta Ndzhati 2015, endzhaku ka mbulavulo wa nkoka lowu nyikeriweke hi Mupapa Francis wa le Vatican, matiko ya 193 ya Nhlangano wa Matiko (UN) ma vhotile ku tirhisa "Swikongomelo swa 17 swa Nhluvukiso lowu Tiyeke" swa leswi minkarhi yin'wana a swi vuriwa *Ajenda Leyintshwa ya Misava Hinkwayo*. Hi leswi swikongomelo swa 17 swa UN:

> Xikongomelo 1. Herisa vusweti hi swivumbeko swa byona hinkwaswo hinkwako
>
> Xikongomelo 2. Herisa ndlala, fikelela vuhlayiseki bya swakudya na vudyo byo antswa naswona u tlakusa vurimi lebyi nga heriki
>
> Xikongomelo 3. Tiyisisa vutomi lebyi hanyeke kahle ni ku antswisa vutomi lebyinene eka vanhu hinkwavo eka malembe hinkwawo
>
> Xikongomelo 4. Ku tiyisisa dyondzo ya xiyimo xa le henhla leyi katsaka hinkwavo na ku ringanela, ni ku tlakusa minkarhi ya ku dyondza vutomi hinkwabyo eka hinkwavo

Xikongomelo 5. Ku fikelela ku ringana ka rimbewu ni ku nyika matimba vavasati hinkwavo ni vanhwanyana

Xikongomelo 6. Ku tiyisisa ku kumeka na vulawuri lebyi tiyeke bya mati na vuhlayiseki bya rihanyo eka vanhu hinkwavo

Xikongomelo 7. Ku tiyisisa ku kumeka ka gezi leri nga durhiki, leri tshembekaka, leri nga heriki na ra manguva lawa eka vanhu hinkwavo

Xikongomelo 8. Ku khutaza ku kula ka ikhonomi loku tiyeke, loku katsaka hinkwavo na loku nga heriki, vutholi lebyi heleleke na lebyi humesaka swinene na ntirho lowu xiximekaka eka hinkwavo

Xikongomelo 9. Aka vundzeni byo tiya, khutaza vuhumelerisi lebyi katsaka hinkwavo na lebyi nga heriki, naswona kurisa vutumbuluxi

Xikongomelo xa 10. Ku hunguta ku nga ringani endzeni ka matiko na exikarhi ka wona

Xikongomelo 11. Endla madoroba ni tindhawu ta vutshamo swi katsa hinkwavo, swi hlayisekile, swi tiyile naswona swi nga heriki

Xikongomelo 12. Tiyisisa mikhuva yo tirhisa na ku humelerisa leyi nga tshamisekiki

Xikongomelo 13. Endla magoza ya xihatla yo lwisana ni ku cinca ka maxelo ni vuyelo bya kona

Xikongomelo 14. Hlayisa ni ku tirhisa hi vutlhari malwandle, matikwani ni swihlovo swa le lwandle leswaku ku va ni nhluvukiso lowu tiyeke

Xikongomelo 15. Sirhelela, vuyisela na ku khutaza matirhiselo yo tiya ya swivumbiwa swa misava, lawula makhwati hi ndlela yo tiya, lwisana na ku oma ka misava, naswona yimisa no hundzula ku onhaka ka misava na ku yimisa ku lahleka ka swivumbiwa swo hambana-hambana

Xikongomelo 16. Khutaza vanhu ku hanya hi ku rhula ni ku katsa hinkwavo eka nhluvukiso lowu tiyeke, nyika un'wana ni un'wana mfanelo yo kuma vululami naswona aka swivandla leswi tirhaka kahle, leswi vuyelelaka ni leswi katsaka hinkwavo eka swiyimo hinkwaswo

Xikongomelo 17. Ku tiyisa tindlela to tirhisa na ku pfuxeta vutirhisani bya misava hinkwayo bya nhluvukiso lowu tiyeke

Ajenda leyi yi fanele ku hetisisiwa hi ku hetiseka hi 2030 naswona yi tlhela yi vuriwa *Ajenda ya 2030 ya Nhluvukiso lowu nga Heriki*. Xikongomelo xa yona i ku lulamisa swiphiqo leswi vanhu va langutaneke na swona hi ku tirhisa milawu, dyondzo, na ntirhisano exikarhi ka matiko na vukhongeri. Hambi leswi swikongomelo swa yona swo tala swi nga swinene, tindlela tin'wana na swikongomelo swa yona i swo biha (vona Genesa 3:5). Ajenda leyi, nakambe, a yi fambisana na papila-nkulu ra Mupapa Francis loyi a nga hundza emisaveni ra *Laudato Si*. Mupapa Leo XIV na yena u vule swivulwa swo seketela ajenda leyi ya 2030.

"Ajenda Leyintshwa ya Misava Hinkwayo" yi nga vuriwa "Ajenda Leyintshwa ya Vukhatoliki" hikuva rito "catholic" ri vula "hinkwaswo." Mupapa Francis u vitane ku amukeriwa ka ajenda leyi "xikombiso xa nkoka xa ntshembo."

Tanihi ku landzela ntwanano wa UN, ku ve na nhlangano eParis hi N'wendzamhala 2015 (lowu thyiweke hi ximfumo *21st Conference of the Parties to the UN Framework Convention on Climate Change*). Mupapa Francis u tlhele a dzunisa ntwanano wolowo wa matiko hinkwawo naswona a tsundzuxa matiko "ku landzela hi vukheta ndlela leyi nga emahlweni, na hi moya lowu kulaka wa vun'we."

Kwalomu ka matiko hinkwawo ya misava ma pfumerile eka ntwanano wa le Paris, lowu a wu ri na swikongomelo swo karhi swa mbango na switshembiso swa timali. (Kutani Presidente wa le Amerika Barack Obama u sayinile tsalwa ro tiyisisa leswaku USA yi ta landzelela leswi hi 2016, kambe hi 2017, Presidente wa le Amerika Donald Trump u vurile leswaku United States a yi nge pfumeli mintwanano leyi pfumeleriweke ya le Paris

naswona u humesile USA eka yona. Leswi swi vangele vukari bya matiko hinkwawo naswona swi pfunile ku hambanisa Amerika na Yuropa na swiphemu swin'wana swo tala swa misava.) Mupapa Francis u vurile leswaku vanhu "va ta hela matimba" loko va nga endli ku cinca loku fambisanaka na maxelo.

Hambi leswi ku nga riki na munhu la lavaka ku hefemula moya lowu thyakeke, ku twa ndlala, ku va la xisiweke, ku va ekhombyeni, na swin'wana, xana matshalatshala ya vanhu yo fikelela swikongomelo swa ajenda ya Matiko ya Misava ya 2030 na/kumbe mintwanano ya le Paris swi ta lulamisa swiphiqo leswi vanhu va langutaneke na swona?

Matimu ya Nhlangano wa Matiko

Nhlangano wa Matiko wu vumbiwe no simekiwa hi ti 24 Nhlangula 1945, endzhaku ka Nyimpi ya Vumbirhi ya Misava, hi xikongomelo xo sivela nyimpi yin'wana yo fana na yoleyo ni ku ringeta ku tlakusa ku rhula emisaveni. Loko wu simekiwa, Nhlangano wa Matiko a wu ri na matiko ya 51 lama nga swirho; sweswi ku na 193.

Ku ve na madzana, loko ku nga ri magidi, ya tinyimpi emisaveni hinkwayo ku sukela loko Nhlangano wa Matiko wu simekiwile, kambe a hi si va na leswi swi nga vuriwaka Nyimpi ya Vunharhu ya Misava.

Van'wana va pfumela leswaku ntirhisano wa matiko hinkwawo lowu Nhlangano wa Matiko wu vulaka leswaku wu wu khutaza, loko wu hlanganisiwile na muxaka wa ajenda ya vukhongeri byo hambana-hambana leyi Papu Leo XIV na varhangeri van'wana vo tala va vukhongeri va ringetaka ku yi khutaza, swi ta tisa kurhula na ku humelela.

Hambiswiritano, matimu ya Nhlangano wa Matiko yo endla leswi a ma sasekanga. Ku engetela eka tinyimpi to tala ta matlhari ku sukela loko Nhlangano wa Matiko wu simekiwile, timiliyoni to tala ti ni ndlala, i vahlapfa, na/kumbe i swisiwana swinene.

Eka makume ya malembe lawa hundzeke, Nhlangano wa Matiko wu sungurile ku tirhisa *Swikongomelo* swa wona *swa Nhluvukiso wa Gidi ra Malembe*. A wu ri na "swikongomelo swa nhluvukiso" swa nhungu, kambe

leswi a swi humelelanga, hambi ku ri hi ku ya hi Nhlangano wa Matiko hi woxe. Kutani, hi 2015, ku amukeriwile leswi vuriwaka "Swikongomelo swa Nhluvukiso lowu Tiyeke swa 17". Van'wana va na ntshembo. Van'wana va swi teka tanihi norho wa le tilweni.

Loko swi ta eka utopia, hi ti 6 Mudyaxihi 2016, Mupapa Francis wa nkarhi wolowo u vule leswaku u lorhe hi utopia ya le Yuropa ya vunhu leyi kereke ya yena yi nga pfunaka tiko-nkulu rero ku ri fikelela. Kambe, norho wa Mupapa yoloye wu ta hundzuka norho wo chavisa (vona Nhlavutelo 18).

Ku nga va na ntirhisano na ku humelela, Kambe …

Diksionari ya Merriam Webster yi vula leswaku utopia i "ndhawu ya le miehleketweni laha mfumo, milawu, na swiyimo swa vanhu swi hetisekeke." Bibele yi dyondzisa leswaku vanhu a va nge swi koti ku lulamisa swiphiqo swa vona hi voxe:

> [23]Hosi, ndza swi tiva leswaku ndlela ya munhu a yi le ka yena n'wini; a swi le ka munhu la fambaka ku kongomisa magoza ya yena. (Yeremiya 10:23, NKJV ku ya fika laha ku nga boxiwangiki swin'wana)

Bibele ri dyondzisa leswaku ntirhisano wa matiko wu ta tsandzeka:

> [16] Ku lova ni maxangu swi le tindleleni ta vona; [17] Naswona ndlela ya ku rhula a va yi tivi. [18] Ku chava Xikwembu a ku kona emahlweni ka vona. (Varoma 3:16-18)

Kambe, vanhu vo tala va tirhela vonelo ra vona ra vanhu lava hanyaka kahle swinene naswona minkarhi yin'wana va ringeta ku katsa vukhongeri. Kambe a va talanga lava tiyimiseleke ku landzela tindlela ta Xikwembu xin'we xa ntiyiso. A hi leswaku a ku nge vi na nhluvuko eka swikongomelo swa Nhlangano wa Matiko kumbe swa Vatican. Ku ta va na swin'wana (naswona swikongomelo swo tala i swinene), swin'we na swihingakanyo swin'wana.

Entiyisweni, naswona kumbexana endzhaku ka nyimpi leyikulu, ku ta pfumeleriwa no tiyisisiwa ntwanano wo karhi wa ku rhula exikarhi ka matiko (Daniyele 9:27). Loko sweswo swi humelela, vo tala va ta tsandzeka

ku pfumela hi ndlela yo hoxeka leswaku vanhu va ta tisa misava leyi nga na ku rhula swinene ni leyi hetisekeke.

Vo tala va ta kanganyisiwa hi 'nhluvuko wa matiko hinkwawo lowu fanaka ni norho' wo tano (vona Ezekiyele 13:10) swin'we ni hi swikombiso swo hambanahambana ni masingita (2 Vatesalonika 2:9-12). Kambe Bibele yi vula leswaku ku rhula loku a ku nge tshami nkarhi wo leha (Daniyele 9:27; 11:31-44), ku nga khathariseki leswi varhangeri va nga ha swi vulaka (1 Vatesalonika 5:3; Esaya 59:8).

Mavonelo ya leswaku, handle ka Yesu (vona Yohane 15:5; Matewu 24:21-22), vanhu va nga tisa vumundzuku lebyinene eka 'nkarhi lowu wa sweswi wo biha' i evhangeli ya mavunwa (Vagálata 1:3-10).

Loko vanhu ntsena va tsandzeka hi ku hetiseka ku tisa vumundzuku byo hetiseka, xana ku na muxaka wihi na wihi wa vumundzuku byo hetiseka lowu nga kotekaka?

Ina.

Mfumo wa Xikwembu wu ta endla pulanete leyi yi va ya kahle swinene, naswona, endzhaku, vutomi hinkwabyo bya laha ku nga heriki.

2. I Evhangeli yihi leyi Yesu a yi chumayeke?

Bibele ri dyondzisa leswaku mfumo lowu hetisekeke, lowu vuriwaka Mfumo wa Xikwembu, wu ta siva mimfumo ya vanhu (Daniyele 2:44; Nhlavutelo 11:15; 19:1-21).

Loko Yesu a sungula vutirheli bya Yena bya le rivaleni, U sungule hi ku chumayela ***evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu***. Hi leswi Marko a swi vikeleke:

> [14]Loko Yohane a pfaleriwile ekhotsweni, Yesu a ta eGalilea, a chumayela evhangeli ya mfumo wa Xikwembu, [15]a ku: "Nkarhi wu hetisekile, naswona mfumo wa Xikwembu wu le kusuhi. Tihanyeni, mi pfumela evhangelini." (Mako 1:14-15)

Rito leri nge evhangeli ri huma eka rito ra Xigriki leri tsariweke hi ku kongoma tanihi *euangelion*, naswona ri vula "mahungu lamanene" kumbe "marungula lamanene." Eka Testamente Leyintshwa, rito ra Xinghezi leri nge "mfumo," leri yelanaka na mfumo wa Xikwembu, ri boxiwa kwalomu ka 149 wa minkarhi eka NKJV na 151 eka *Bibele* ya *Douay Rheims*. Ri huma eka rito ra Xigriki leri tsariweke hi ku kongoma tanihi *basileia* leri kombisaka vufumi kumbe mfumo wa vuhosi.

Mfumo wa vanhu, swin'we ni mfumo wa Xikwembu, swi na hosi (Nhlavutelo 17:14), swi funengeta ndhawu yo karhi (Nhlavutelo 11:15), swi na milawu (Esaya 2:3-4; 30:9), naswona swi na vaakatiko (Luka 13:29).

Hi leri dyondzo yo sungula ya le rivaleni leyi Yesu a yi dyondziseke leyi Matewu a yi tsaleke:

> [23] Kutani Yesu a famba-famba eGaleliya hinkwaro, a dyondzisa esinagogeni swa vona, a chumayela evhangeli ya mfumo, (Matewu 4:23)

Matewu u tlhela a tsala:

> [35] Kutani Yesu a famba-famba emadorobeni hinkwawo ni le madorobankulwini, a dyondzisa esinagogeni swa vona, a chumayela evhangeli ya mfumo, (Matewu 9:35)

Testamente Leyintshwa yi kombisa leswaku Yesu u ta fuma hilaha ku nga heriki:

> [33] Naswona u ta fuma yindlu ya Yakobe hilaha ku nga heriki, naswona mfumo wa yena a wu nge heli. (Luka 1:33)

Luka u tsala leswaku xikongomelo lexi Yesu a rhumeriweke xona a ku ri ku chumayela Mfumo wa Xikwembu. Xiya leswi Yesu a swi dyondziseke:

> [43] A ku ka vona, "Ndzi fanele ku chumayela mfumo wa Xikwembu ni le madorobeni man'wana, hikuva hi xikongomelo lexi ndzi rhumeriweke." (Luka 4:43)

Xana se u twile leswi chumayeriwa? Xana se u swi xiyile leswaku xikongomelo xa Yesu xo rhumeriwa a ku ri ku chumayela Mfumo wa Xikwembu?

Luka u tlhela a tsala leswaku Yesu *u* ye a chumayela Mfumo wa Xikwembu:

> [10] Kutani vaapostola, loko va vuyile, va n'wi byela hinkwaswo leswi a va swi endleke. Kutani a va teka a suka na vona a ya etlhelo endhawini leyi nga riki na munhu, eka doroba leri vuriwaka Bethsaida. [11] Kambe ntshungu loko wu swi twile, wu n'wi landzela; kutani a va amukela, a vulavula na vona hi ta mfumo wa Xikwembu. (Luka 9:10-11)

Yesu u dyondzise leswaku Mfumo wa Xikwembu wu fanele ku va xilo xa nkoka swinene eka lava a va ta n'wi landzela:

> [33] Kambe rhangani mi lava mfumo wa Xikwembu ni vutshamo bya xona, (Matewu 6:33)

> [31] Kambe lavani mfumo wa Xikwembu, kutani swilo leswi hinkwaswo swi ta engeteriwa eka n'wina. [32] Mi nga chavi, ntshungwana, hikuva swi tsakisa Tatana wa n'wina ku mi nyika mfumo. (Luka 12:31-32)

Vakriste va fanele ku LAVA MFUMO wa Xikwembu WO SUNGULA. Va endla leswi hi ku rhangisa mhaka leyi emahlweni hi ku hanya hilaha Kriste a

lavaka va hanya hakona ni ku langutela ku vuya ka Yena ni Mfumo wa Yena. Kambe, vo tala lava vuleke leswaku i Vakriste, a va lavi Mfumo wa Xikwembu wo sungula ntsena, kambe a va tivi ni leswaku i yini. Vo tala va pfumela hi vukanganyisi leswaku ku nghenelela eka tipolitiki ta misava hi swona leswi Xikwembu xi swi languteleke eka Vakriste. Hi ku nga twisisi Mfumo wa Xikwembu, a va hanyi sweswi hilaha va faneleke ku hanya hakona kumbe ku twisisa leswaku ha yini vanhu va ri na swihoxo swo tala.

Xiya nakambe leswaku mfumo wu ta nyikiwa ntlawa lowutsongo (vona Varoma 11:5). Swi lava ku titsongahata ku tiyimisela ku va xiphemu xa ntlawa lowutsongo wa ntiyiso.

Mfumo wa Xikwembu a wu si simekiwa laha Misaveni

Yesu u dyondzisile leswaku valandzeri va Yena va fanele ku khongela leswaku mfumo wu ta, hikokwalaho a va si wu va na wona:

> [9]Tatana wa hina laha tilweni, Vito ra wena a ri kwetsimisiwe. 10 Mfumo wa wena a wu tle. Ku rhandza ka wena a ku endliwe (Matewu 6:9-10)

Yesu u rhumerile vadyondzisiwa va yena ku ya chumayela Mfumo wa Xikwembu:

> [1] Kutani a vitana vadyondzisiwa va yena va khume na vambirhi, a va nyika matimba na vulawuri ehenhla ka mimoya-xiviri hinkwayo, ni ku horisa mavabyi. [2] A va rhuma ku ya chumayela mfumo wa Xikwembu. (Luka 9:1-2)

Yesu u dyondzise leswaku vukona bya Yena ntsena a ku nga ri mfumo, hikuva mfumo a wu nga si simekiwa eMisaveni hi nkarhi wolowo, hi xivangelo lexi A nga hlongolanga madimona hi vito ra Yena hi nkarhi wolowo:

> [28] Kambe loko ndzi hlongola madimona hi Moya wa Xikwembu, hakunene mfumo wa Xikwembu wu fikile eka n'wina. (Matewu 12:28)

Mfumo wa ntiyiso wu le ka nkarhi lowu taka—ku nga ri sweswi hilaha Marko a kombisaka hakona:

> 47 Loko tihlo ra wena ri ku khunguvanyisa, ri suse. Swa antswa ku nghena eka mfumo wa Xikwembu u ri na tihlo rin'we, ku tlula ku cukumetiwa … (Mako 9:47)

> 23 Yesu a languta vadyondzisiwa va yena, a ku, "Swa tika swinene eka lava va fuweke ku nghena eka mfumo wa Xikwembu!" 24 Kutani vadyondzisiwa va hlamala hi marito ya yena. Kambe Yesu a tlhela a va hlamula a ku, "Vana, swi nonon'hwa swinene eka lava tshembaka rifuwo ku nghena eka mfumo wa Xikwembu! 25Swa olova ngamera ku nghena eka nsinya wa nala ku tlula munhu la fuweke ku nghena eka mfumo wa Xikwembu." (Mako 10:23-25)

> 25 Hakunene, ndzi vula eka n'wina, a ndzi nge he nwi mihandzu ya nsinya wa madiriva ku fikela esikwini rero loko ndzi wu nwa wuntshwa eka mfumo wa Xikwembu." (Mako 14:25)

> 43 Yosefa wa le Arimathea, xirho xa huvo lexikulu, loyi na yena a a rindzele mfumo wa Xikwembu, a ta hi xivindzi … (Mako 15:43)

Yesu u dyondzise leswaku mfumo a hi xiphemu xa misava leyi ya sweswi:

> 36Yesu a hlamula, "Mfumo wa mina a hi wa misava leyi. Loko mfumo wa mina a wu ri wa misava leyi, vatirhi va mina a va ta lwa leswaku ndzi nga nyiketiwi eka Vayuda; kambe sweswi mfumo wa mina a hi wa laha." (Yohane 18:36)

Yesu u dyondzise leswaku mfumo wu ta ta endzhaku ka loko A vuyile tanihi Hosi ya wona:

> 31 "Loko N'wana wa Munhu a ta hi ku vangama ka yena, ni tintsumi hinkwato leto kwetsima ti ri na yena, kutani u ta tshama eka xiluvelo xa ku vangama ka yena. 32 Tiko-ntshwa hinkwato ti ta hlengeletiwa emahlweni ka yena, kutani u ta ti hambanisa, xiswana ni muswati loko a hambanisa tinyimpfu ta yena eka timbuti. 33 Kutani u ta veka tinyimpfu evokweni ra yena ra xinene, kambe timbuti evokweni ra ximatsi. 34 Kutani Hosi yi ta vula eka lava nga

> evokweni ra yona ra xinene, 'Tanani, n'wina lava katekisiweke hi Tata wa mina, mi ta ndzhaka mfumo lowu mi wu lunghiseleleke ku sukela masungulweni ya misava.' (Matewu 25:31-34)

Leswi Mfumo wa Xikwembu wu nga si vaka laha, a hi nge voni vutomi byo hetiseka bya xiviri ku fikela loko wu simekiwile. Hikuva vo tala a va twisisi mfumo wa Xikwembu, va tsandzeka ku twisisa ndlela leyi mfumo wa xona wa rirhandzu wu tirhaka ha yona.

Mfumo wa Xikwembu a wu nge fi "ku fikela loko vutati bya Vamatiko byi nghenile" (Varhoma 11:25)—naswona sweswo a swi si humelela.

Yesu u vule leswaku mfumo wu fana na yini?

Yesu u nyikile tinhlamuselo tin'wana ta leswaku Mfumo wa Xikwembu wu fana na yini:

> [26]Kutani a ku, "Mfumo wa Xikwembu swi fana ni loko munhu a hangalasa mbewu emisaveni, [27]a etlela nivusiku a pfuka ninhlekanhi, kutani mbewu yi mila yi kula, kambe na yena a nga tivi leswaku swi endleka njhani." [28]hikuva misava yi byala mihandzu hi yoxe: ku sungula ku huma xirhabyana, kutani nhloko, endzhaku ka sweswo mbewu leyi hetisekeke eka nhloko. [29]Kambe loko mbewu yi vupfa, hi ku hatlisa u nghenisa xikelo, hikuva nkarhi wa ku tshovela wu fikile." (Mako 4:26-29)

> [18]Kutani A ku, "Mfumo wa Xikwembu wu fana na yini? Naswona ndzi wu fanisa na yini? [19]Wu fana na mbewu ya muthi wa masitadeni, leyi wanuna a yi tekeke a yi byala entirhweni wa yena; yi mila yi va nsinya lowukulu, kutani swinyenyana swa le tilweni swi aka eswirhabyeni swa wona." [20] Kutani a tlhela a ku, "Mfumo wa Xikwembu ndzi wu fanisa na yini? [21] Wu fana na vuphupheni, lebyi wansati a byi tekeke a byi veka eka swipimo swinharhu swa mapa, ku kondza byi pfuxa mapa hinkwawo." (Luka 13:18-21)

Swifaniso leswi swi kombisa leswaku, eku sunguleni, Mfumo wa Xikwembu wu ntsongo swinene, kambe wu ta kula—ehetelelen wu ta va ehenhla ka vuako lebyi nga riki na makumu.

Luka na yena u tsarile:

> [29] Va ta huma evuxeni ni le vupela-dyambu, ku suka en'walungwini ni le dzongeni, va ta tshama eka mfumo wa Xikwembu. (Luka 13:29)

Hikokwalaho, Mfumo wa Xikwembu wu ta va ni vanhu vo huma emisaveni hinkwayo. A wu nge yimisiwi ntsena eka lava nga ni vutumbuluki bya Vaisrayele kumbe mintlawa yo karhi ya tinxaka. Vanhu, vo huma hinkwako, va ta tshama eka mfumo lowu.

Luka 17 na Mfumo

Luka 17:20-21 yi pfilunganya van'wana. Kambe, hi nga si fika kwalaho, xiya leswaku vanhu va ta dya hakunene eka Mfumo wa Xikwembu:

> [15] "Ku katekile loyi a nga ta dya xinkwa eka mfumo wa Xikwembu!" (Luka 14:15)

Tanihi leswi vanhu va nga ta (enkarhini lowu taka) dya eka Mfumo wa Xikwembu, a hi nchumu lowu vekiweke etimbilwini ta vona ntsena sweswi, hambi leswi ku hundzuluxeriwa ko biha/ku nga twisisi kahle ka Luka 17:21 swi kombisaka swin'wana.

Nhlamuselo ya AFV ya Luka 17:20-21 yi nga pfuna van'wana ku twisisa:

> [20] Loko Vafarisi va n'wi vutisa leswaku Mfumo wa Xikwembu wu ta ta rini, a va hlamula a ku, "Mfumo wa Xikwembu a wu ta hi ku voniwa; [21] A va nge vuli na ku, 'Wu laha!' Kumbe, 'Wu kwale!' Hikuva waswivo, Mfumo wa Xikwembu wu le xikarhi ka n'wina." (Luka 17:20-21, AFV; vona nakambe vuhundzuluxeri bya NASB na ESV)

Xiya leswaku Yesu a a vulavula na Vafarisi lava a va nga hundzuki, va nyama, naswona va vukanganyisi. Yesu "u va hlamurile," — a ku ri Vafarisi lava vutiseke Yesu xivutiso. Va arile ku n'wi amukela.

Xana a va ri eka KEREKE? E-e!

Yesu a a nga vulavuli hi kereke leyi a yi ta simekiwa ku nga ri khale. Nakambe a a nga vulavuli hi mintlhaveko ya le mianakanyweni kumbe le mbilwini.

Yesu a a vulavula hi ku FUSA KA YENA! Vafarisi a va nga n'wi vutisi hi kereke. A va nga tivi nchumu hi kereke yihi na yihi ya Testamente Leyintshwa leyi a yi ta sungula ku nga ri khale. A va nga vutisi hi muxaka wo karhi wa mintlhaveko yo saseka.

Loko munhu a ehleketa leswaku Mfumo wa Xikwembu i KEREKE — naswona Mfumo wa Xikwembu a wu ri "endzeni" ka Vafarisi — xana KEREKE a yi ri endzeni ka Vafarisi? Swi le rivaleni leswaku a swi tano!

Mbuyelo wo tano wa hlekisa, a hi swona? Hambi leswi vuhundzuluxeri byin'wana bya Vaprotestanti byi hundzuluxaka xiphemu xa Luka 17:21 ku vula leswaku "Mfumo wa Xikwembu wu le 'ndzeni ka n'wina'" (NKJV/KJV), hambi ku ri *Bibele ya New Jerusalem* ya Vuroma Khatoliki yi byi hundzuluxela hi ndlela leyi faneleke ku vula leswaku "mfumo wa Xikwembu wu exikarhi ka n'wina."

Yesu a a ri exikarhi ka Vafarisi—A a fanele ku va Hosi ya Mfumo wolowo. Sweswi, Vafarisi a va ehleketa leswaku va langutele Mfumo wa Xikwembu. Kambe a va wu twisisanga. Yesu u hlamuserile leswaku a wu nga ta va Mfumo wa ndhawu yin'we, kumbe lowu vekeriweke Vayuda ntsena, hilaha a va vonaka va ehleketa hakona (naswona a hi kereke hilaha van'wana va pfumelaka hakona sweswi). Mfumo wa Xikwembu a wu nga ta va wun'we ntsena eka mimfumo yo tala ya vanhu leyi vonakaka leyi vanhu a va ta yi komba kumbe ku yi vona, kutani va ku, "Hi lowu, laha" kumbe "hi wona Mfumo, kwalaho."

Yesu hi Yexe, u velekeriwe ku va HOSI ya Mfumo wolowo, hilaha a byeleke Pilato hi ku kongoma (Yohane 18:36-37). Twisisa leswaku Bibele hakanyingi yi tirhisa marito "hosi" na "mfumo" ku cincana (xik. Daniyele 7:17-18,23). HOSI ya Mfumo wa Xikwembu wa nkarhi lowu taka a yi yimile kwalaho, ekusuhi ni Vafarisi va Vahlawuriwa. Kambe a va nga ta n'wi amukela tanihi hosi ya vona (Yohane 19:21). Loko a vuya, misava yi ta n'wi ala (Nhlavutelo 19:19).

Yesu u ye emahlweni, eka tindzimana leti landzelaka eka Luka 17, ku hlamusela ku vuya ka Yena ka vumbirhi, loko Mfumo wa Xikwembu wu ta fuma MISAVA HINKWAYO (hi ku tirhisa nhlamuselo ya Moffatt):

> [22] Eka vadyondzisiwa va yena a vula a ku, "Ku ta ta masiku lawa mi nga ta navela swinene, kambe mi nga koti ku vona siku rin'we ra N'wana wa Munhu. [23] Vanhu va ta ku, 'N'wina, hi loyi laha!' 'N'wina, u le kwalaho!' kambe mi nga humi kumbe ku tsutsuma endzhaku ka vona, [24] hikuva ku fana ni rihati leri hatlisaka ku suka etlhelo rin'we ra tilo ku ya eka lerin'wana, swi ta tano ni N'wana wa Munhu eka siku ra yena. [25] Kambe u fanele ku sungula a xaniseka swinene ni ku aleriwa hi rixaka leri. (Luka 17:22-25, Moffatt)

Yesu u vulavule hi ku vangama ka rihati, ku fana na le ka Matewu 24:27-31, a hlamusela ku vuya ka Yena ka vumbirhi ku TA FUMA misava hinkwayo. Yesu a nga vuli leswaku vanhu va Yena a va nge swi koti ku n'wi vona loko a vuya—va ta n'wi vona (vona Mintirho 1:11).

Kambe, vanhu vo tala a va nge n'wi tivi tanihi HOSI ya vona (Nhlavutelo 11:15) naswona va ta lwa na Yena (Nhlavutelo 19:19)! Vo tala va ta ehleketa leswaku Yesu i Antikristu. Yesu a a nga vuli leswaku Mfumo wa Xikwembu a wu ri endzeni ka Vafarisi volavo—U va byele kun'wana leswaku a va nge ngheni eka Mfumo hikwalaho ka vukanganyisi bya vona (Matewu 23:13-14). Nakambe Yesu a a nga vuli leswaku Kereke yi ta va Mfumo.

Mfumo wa Xikwembu i nchumu lowu vanhu va nga ta kota ku NGHENELA eka wona siku rin'wana — ku fana na le ku pfuxiweni ka vafu ka lavo lulama! Kambe, hambi ku ri Abrahama na varhangeri van'wana a va si fika kona (vona Vaheveru 11:13-40).

Vadyondzisiwa a va swi tiva leswaku Mfumo wa Xikwembu a wu nga ri endzeni ka vona hi xiviri hi nkarhi wolowo, naswona a wu fanele wu humelela hi ndlela leyi landzelaka, hilaha leswi landzelaka endzhaku ka Luka 17:21 swi kombisaka hakona:

> [11]Loko va twa swilo leswi, a vula xilemeto xin'wana, hikuva a a ri kusuhi na Yerusalema naswona va ehleketa leswaku mfumo wa Xikwembu wu ta humelela hi nkarhi wolowo. (Luka 19:11)

Mfumo a wu ri erivaleni leswaku wu ta va kona enkarhini lowu taka

Xana u nga swi tivisa ku yini loko Mfumo wu ri kusuhi? Tanihi xiphemu xa ku hlamula xivutiso lexi, Yesu u boxe swiendlakalo swa vuprofeta (Luka 21:8-28) kutani a dyondzisa a ku:

> [29] Langutani nsinya wa feyi, ni minsinya hinkwayo. [30] Loko se yi mila, mi vona mi tiva hi n'wexe leswaku ximumu xi le kusuhi. [31] Tano na n'wina, **loko mi vona swilo leswi swi humelela, tivani leswaku mfumo wa Xikwembu wu le kusuhi.** (Luka 21:29-31)

Yesu a a lava leswaku vanhu va Yena va landzelela swiendlakalo swa vuprofeta leswaku va ta tiva nkarhi lowu Mfumo wu nga ta ta ha wona. Yesu u tlhele a byela vanhu va Yena kun'wana leswaku va fanele ku xalamukela ni ku yingisela swiendlakalo swa vuprofeta (Luka 21:36; Marko 13:33-37). Hambileswi marito ya Yesu ma nga ri kona, vo tala a va teki enhlokweni ku xalamukela swiendlakalo swa misava leswi fambisanaka ni vuprofeta.

Eka Luka 22 na 23, Yesu u tlhele a kombisa leswaku Mfumo wa Xikwembu a ku ri nchumu lowu a wu ta hetiseka enkarhini lowu taka loko A dyondzisa:

> [15]"Hi ku navela lokukulu ndzi navele ku dya Paseka leyi na n'wina ndzi nga si xaniseka; [16]hikuva ndzi vula eka n'wina, a ndzi nge he dyi ya yona ku fikela yi hetisekisiwa eka mfumo wa Xikwembu." [17]Kutani a teka xikomu, a nkhensa, a ku, "Tekani leswi mi swi avanyisela; [18]hikuva ndzi mi byela, a ndzi nge he nwi mihandzu ya nsinya wa madiriva ku fikela ku ta mfumo wa Xikwembu." (Luka 22:15-18)

> [39] Kambe un'wana wa lava a va ri na yena exihambanweni, loyi a a ri xigevenga, a a n'wi rhuketela, a ku, "Loko u ri Mesiya, tiponisile, u hi ponisa na hina." [40]Kutani munghana wa yena a n'wi tshinya, a ku ka yena, "Xana a wu chavi Xikwembu? Na wena u le xigwevweni na yena. [41]Kutani hina hi lulamile, hikuva hi kuma leswi faneleke,

hikuva hi hakeleriwa ku ya hi leswi hi swi endleke, kambe munhu loyi a nga endlanga nchumu xo biha." [42] Kutani a ku eka Yesu, "Hosi ya mina, ndzi tsundzuke loko u fika eka Mfumo wa wena." [43] Kambe Yesu a n'wi ku, "Amen, ndza ku byela leswaku namuntlha u ta va na mina eParadyeseni." (Luka 23:39-43, Aramaic in Plain English)

Mfumo wa Xikwembu a wu nga ta hi ku hatlisa loko Yesu a dlayiwile, hilaha Marku na Luka va hi kombisaka hakona:

> [43] Yosefa wa le Arimathea, xirho xa huvo lexi dumeke, loyi na yena a a rindzele mfumo wa Xikwembu, a ta hi xivindzi … (Mako 15:43)

> [51] A a ri wa le Arimathea, doroba ra Vayuda, loyi na yena a a rindzele mfumo wa Xikwembu. (Luka 23:51)

I endzhaku ka ku pfuka ka vafi (1 Vakorinto 15:50-55) laha Vakriste va nga ta velekiwa nakambe leswaku va nghena eka Mfumo wa Xikwembu, hilaha Yohane a tsaleke hakona:

> [3] Yesu a hlamula a ku eka yena, "Hakunene, hakunene, ndzi ku byela, loko munhu a nga velekiwanga hi vuntshwa, a nge swi koti ku vona mfumo wa Xikwembu." [4] Nikodemo a ku ka yena, "Xana munhu a nga velekiwa njhani loko se a dyuharile? Xana a nga nghena nakambe evubimbini bya mana wakwe a velekiwa?" [5] Yesu a hlamula, "Hakunene, ndzi ku byela, loko munhu a nga velekiwanga hi mati ni Moya, a nge swi koti ku nghena eka mfumo wa Xikwembu. (Yohane 3:3-5)

I vanhu va Xikwembu ntsena lava nga ta vona Mfumo wa Xikwembu wa makumu wa le ndzhaku ka gidi ra malembe.

Sweswi, hi kombela mi twisisa swinene leswaku endzhaku ka loko Yesu a pfuxiwile eka vafi, u tlhele a dyondzisa hi ta Mfumo wa Xikwembu:

> [3] U tlhele a ti kombisa a hanya endzhaku ka maxangu ya yena hi swikombiso swo tala leswi nga kanakanisiki, a voniwa hi vona masiku ya makumemune a vulavula hi swilo leswi khumbaka mfumo wa Xikwembu. (Mintirho 1:3)

Tidyondzo to sungula ni to hetelela leti Yesu a ti nyikeleke a ti ri hi ta Mfumo wa Xikwembu! Yesu u te tanihi murhumiwa ku dyondzisa hi ta Mfumo wolowo.

Yesu u tlhele a endla leswaku Muapostola Yohane a tsala hi ta Mfumo wa Xikwembu wa malembe ya gidi lowu a wu ta va laha misaveni. Xiya leswi A endleke leswaku Yohane a swi tsala:

> [4] Ndzi vone mimoya-xiviri ya lava va tsemiweke tinhloko hikwalaho ka vumbhoni bya vona hi Yesu ni rito ra Xikwembu, lava a va nga n'wi khongotanga xivandzana kumbe xifaniso xa xona, naswona a va nga amukelanga mfungho wa xona emimombyeni ya vona kumbe emavokweni ya vona. Kutani va hanya va fuma na Kriste malembe ya gidi. (Nhlavutelo 20:4)

Vakriste vo sungula a va dyondzisa leswaku Mfumo wa Xikwembu wa malembe ya gidi wu ta va laha misaveni naswona wu ta siva mimfumo ya misava hilaha Bibele yi dyondzisaka hakona (vona Nhlavutelo 5:10, 11:15).

Hikwalaho ka yini, loko Mfumo wa Xikwembu wu ri wa nkoka swonghasi, vanhu vo tala va nga twanga swo tala ha wona?

Xiphemu hi leswaku Yesu u xi vitane xihundla:

> [11] Kutani a ku ka vona, "N'wina mi nyikiwile ku tiva xihundla xa mfumo wa Xikwembu; kambe eka lava nga handle, hinkwaswo swi ta hi swifaniso. (Mako 4:11)

Hambi na namuntlha Mfumo wa xiviri wa Xikwembu i xihundla eka vanhu vo tala, ku fana na xiphemu lexikulu xa kungu ra Xikwembu (vona nakambe buku ya hina ya mahala, leyi kumekaka eka inthanete eka www.ccog.org leyi thyiweke vito ra: XIHUNDLA xa KUNGU ra XIKWEMBU Ha yini Xikwembu xi Vumbile Nchumu? Ha yini Xikwembu xi ku Vumbile?).

Xiya nakambe, leswaku Yesu u vule leswaku makumu (ya nguva) ma ta ta (ku nga ri khale) ENDZHAKU ka loko evhangeli ya mfumo yi chumayeriwile emisaveni hinkwayo tanihi VUMBHONI:

> [14]Naswona evhangeli leyi ya mfumo yi ta chumayeriwa emisaveni hinkwayo tanihi vumbhoni eka tinxaka hinkwato, kutani makumu ma ta ta. (Matewu 24:14)

Ku hangalasa evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu i swa nkoka naswona swi fanele ku hetisisiwa **eka masiku lawa ya makumu**. I "mahungu lamanene" hikuva ma nyika ntshembo wa xiviri eka swiphiqo swa vanhu, ku nga khathariseki leswi varhangeri va tipolitiki va nga swi dyondzisaka.

Loko u anakanyisisa marito ya Yesu, swi fanele ku va erivaleni leswaku kereke ya ntiyiso ya Vukriste yi fanele ku huwelela evhangeli leyi ya mfumo sweswi. Lexi xi fanele ku va xilo xa nkoka swinene eka Kereke. Naswona leswaku swi endliwa hi ndlela leyi faneleke, ku fanele ku tirhisiwa tindzimi to tala. Hi leswi Continuing Church of God yi ringetaka ku swi endla. Naswona hi xona xivangelo lexi buku leyi yi hundzuluxeriweke hi tindzimi to tala.

Yesu u dyondzise leswaku vo tala a va nge amukeli ndlela ya Yena:

> [13] "Nghenani hi gedo leri tsaneke; hikuva gedo leri anameke ni ndlela leyi anameke swi yisa eku lovisiweni, naswona vo tala va nghena hi rona. [14] Hikuva gedo leri tsaneke ni ndlela leyi nonon'hwaka swi yisa evuton'wini, naswona i vatsongo lava yi kumaka. (Matewu 7:13-14)

Evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu yi yisa evuton'wini!

Swa nga tsakisa ku xiya leswaku hambi leswi Vakriste vo tala lava tivulaka va nga vonakiki va nga swi lemuki leswaku nchumu lowukulu lowu Kriste a wu kandziyisaka a ku ri ku chumayela evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu, vadyondzeki va vukhongeri lava nga riki va vukhongeri bya Xikwembu na vatsari va matimu hakanyingi va twisisile leswaku hi swona leswi Bibele yi swi dyondzisaka hakunene.

Kambe, Yesu hi Yexe a languterile leswaku vadyondzisiwa va Yena va dyondzisa evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu (Luka 9:2,60). Hikuva mfumo wa nkarhi lowu taka wu ta sekeriwa eka milawu ya Xikwembu, wu ta tisa kurhula ni ku humelela—naswona ku yingisa milawu yoleyo eka nguva leyi swi tisa kurhula ka ntiyiso (Tipisalema 119:165,172; Vefesanesiana 2:15).

Naswona mahungu lamanene lawa ya mfumo a ma tiveka eka matsalwa ya Testamente ya Khale.

3. Xana Mfumo wa Xikwembu a wu tiviwa eka Testamente ya Khale?

Dyondzo yo sungula ni yo hetelela ya Yesu leyi tsariweke a yi katsa ku chumayela evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu (Mako 1:14-15; Mintirho 1:3).

Mfumo wa Xikwembu i nchumu lowu Vayuda va nkarhi wa Yesu a va fanele ku va va tiva swo karhi ha wona hikuva a wu boxiwile eka matsalwa ya vona, lawa sweswi hi ma vitanaka Testamente ya Khale.

Daniyele u Dyondzise hi ta Mfumo

Muprofeta Daniyele u tsarile:

> [40]Naswona mfumo wa vumune wu ta tiya ku fana ni nsimbi, hikuva nsimbi ya handzula ni ku fayisa hinkwaswo; naswona ku fana ni nsimbi leyi kandzelaka, mfumo wolowo wu ta handzula ni ku kandzela mimfumo leyin'wana hinkwayo. [41] Loko u vone milenge ni tintiho ta milenge, swin'wana swa vumba ra mupfuri naswona swin'wana swa nsimbi, mfumo wu ta avanyisiwa; kambe matimba ya nsimbi ma ta va eka wona, hilaha u voneke nsimbi yi hlanganisiwe ni vumba ra swibya. [42] Naswona hilaha tintiho ta milenge ti nga swin'wana swa nsimbi ni swin'wana swa vumba, mfumo wu ta va wu ri swin'wana wu tiyile naswona swin'wana swi tsanile. [43] Tanihi leswi u voneke nsimbi yi pfanganyisiwile na vumba ro baka, va ta pfanganyisana na mbewu ya vanhu; kambe a va nge namarheli, tanihi leswi nsimbi yi nga pfanganyisaniki na vumba. [44] Naswona emasikwini ya tihosi leti, Xikwembu xa le tilweni xi ta simeka mfumo lowu nga ta ka wu nga lovisiwi; naswona mfumo lowu a wu nge tshikiwi eka vanhu van'wana; wu ta fayanyisa swin'wana hinkwaswo leswi, wu swi herisa, naswona wu ta tshama hilaha ku nga heriki. (Daniyele 2:40-44)

> [18] Kambe vakwetsimi va wa le Henhla-henhla va ta teka mfumo, va va na wona hilaha ku nga heriki, ku nga hilaha ku nga heriki ni hilaha ku nga heriki.' (Daniyele 7:18)

> [21] "A ndzi languterile; kutani rimhondzo leri fanaka ri lwa ni vanhu vo hlawuleka, ri va hlula, [22] ku fikela loko ku fika Mukhalabye wa Masiku, kutani ku endliwa vuavanyisi lebyi yimelaka vanhu vo hlawuleka va wa le Henhla-henhla, kutani ku fika nkarhi wa leswaku vanhu vo hlawuleka va kuma mfumo. (Daniyele 7:21-22)

Eka Daniyele, hi dyondza leswaku nkarhi wu ta ta loko Mfumo wa Xikwembu wu ta herisa mimfumo ya misava leyi naswona wu ta tshama hilaha ku nga heriki. Hi tlhela hi dyondza leswaku vakwetsimi va ta va na xiave xa vona eku amukeleni ka mfumo lowu.

Swiyenge swo tala swa vuprofeta bya Daniyele i swa nkarhi wa hina eka lembe-xidzana ra vu-21.

Languta tindzimana tin'wana ku suka eka Testamente Leyintshwa:

> [12] "Timhondzo ta khume leti u ti voneke i tihosi ta khume leti nga si amukelaka mfumo, kambe ti amukela matimba na vulawuri bya awara yin'we tanihi tihosi swin'we ni xivandzana. [13] Lava va ni mianakanyo yin'we, naswona va ta nyika matimba ya vona ni vulawuri bya vona eka xivandzana. [14] Lava va ta lwa ni Xinyimpfana, kutani Xinyimpfana xi ta va hlula, hikuva Xi i N'winikulu wa van'winikulu ni Hosi ya tihosi; naswona lava va nga na Xona i lava vitaniweke, hlawuriweke, ni lava tshembekaka." (Nhlavutelo 17:12-14)

Hikokwalaho, hi vona eka Testamente ya Khale ni le ka Leyintshwa mianakanyo ya leswaku ku ta va ni mfumo wa misava wa nkarhi wa makumu lowu nga ni swiphemu swa khume, ni leswaku Xikwembu xi ta wu lovisa kutani xi simeka mfumo wa xona.

Esaya U Dyondzise Hi Mfumo

Xikwembu xi huhutele Esaya ku tsala hi xiphemu xo sungula xa Mfumo wa Xikwembu, ku nga ku fuma ka malembe ya gidi loku tivekaka tanihi mileniyamu, hi ndlela leyi:

> [1] Ku ta huma rhavi eka xirhabyana xa Yese, naswona rhavi ri ta mila eka timitsu ta yena. [2] Moya wa Yehovha wu ta wisa ehenhla ka

yena, Moya wa vutlhari ni wa ku twisisa, Moya wa xitsundzuxo ni wa matimba, Moya wa vutivi ni wa ku chava Yehovha.

3 Ntsako wa yena i ku chava Yehovha, Naswona a nge avanyisi hi ku vona ka mahlo ya yena, Kumbe ku tengisa hi ku twa ka tindleve ta yena; 4 Kambe hi vululami u ta avanyisa swisiwana, Naswona a ta tengisa hi vunene

eka lava titsongahataka va misava; U ta ba misava hi nhonga ya nomo wa Yena, Naswona hi moya wa milomu ya Yena U ta dlaya vanhu vo homboloka. 5Vululami byi ta va xibano xa nkhuvu wa Yena, Naswona vutshembeki byi ta va xibano xa nkhuvu wa Yena.

6 "Hlolwa ri ta tshama ni xinyimpfana, yingwe yi ta etlela ni ximbutana, rhole ni xinghalana ni xifuwo lexi nonokeke swi ta va swin'we; naswona n'wana lontsongo u ta swi rhangela. 7 Homu ni bere swi ta dya byanyi; swihlangi swa swona swi ta etlela swin'we; naswona nghala yi ta dya vhavu ku fana ni homu. 8 N'wana la anyiwaka u ta tlanga ekusuhi ni buri ra nyoka ya ngoti, naswona n'wana la tshikisiweke u ta nghenisa voko ra yena endlwini ya tinyoka. 9 A va nge vavisi kumbe ku lovisa eka ntshava ya mina hinkwayo yo kwetsima, hikuva misava yi ta tala hi vutivi bya Yehovha ku fana ni loko mati ma funengete lwandle.

10 "Naswona hi siku rero ku ta va na Rimitsu ra Yese, Leri nga ta yima ri ri mujeko eka vanhu; Hikuva matiko-mambirhi ma ta n'wi lava, Naswona ndhawu ya yena yo wisa yi ta va ya ku vangama." (Esaya 11:1-10)

Xivangelo lexi ndzi vuleke leswaku leri i xiphemu xo sungula kumbe xiteji xo sungula xa Mfumo wa Xikwembu, hileswaku leri i nkarhi lowu wu nga ta va wa nyama (emahlweni ka nkarhi lowu doroba leri hlawulekeke, Yerusalema Lerintshwa ri nga ta rhelela ri suka etilweni, Nhlavutelo 21) naswona wu ta heta malembe ya gidi. Esaya u tiyisisile xiyenge xa nyama xa xiteji lexi loko a ye emahlweni a ku:

11 Swi ta humelela esikwini rero leswaku Hosi yi ta tlhela yi veka voko ra yona ra vumbirhi Ku vuyisa masalela ya vanhu va yona lava

saleke, Ku suka eAsiriya ni le Egipta, Ku suka ePatirosi ni le Kushe, Ku suka eElami ni le Sinari, Ku suka eHamati ni le swihlaleni swa lwandle.

12 U ta veka mujeko wa tinxaka, A hlengeleta lava hlongoriweke va Israel, A hlengeleta lava hangalakeke va Yuda Ku suka eminkhonweni ya mune ya misava. 13 Nakambe mavondzo ya Efrayimi ma ta hela, Ni valala va Yuda va ta herisiwa; Efrayimi a nge he vongi Yuda, Yuda a nge he xanisi Efrayimi. 14 Kambe va ta rhelela ehenhla ka katla ra Vafilista va kongoma evupeladyambu; Va ta phanga vanhu va le Vuxeni swin'we; Va ta veka voko ra vona eka Edomo na Mowabu; Naswona vanhu va le Amoni va ta va yingisa. 15 Hosi yi ta herisa hi ku hetiseka ririmi ra Lwandle ra Egipta; Hi moya wa yena wa matimba u ta tsekatsekisa xivindi xa yena ehenhla ka Nambu, a wu ba hi swinambyana swa nkombo, a endla leswaku vanhu va tsemakanya hi milenge yo oma. 16Ku ta va ni gondzo leri veke erivaleni eka masalela ya vanhu va yena, lava va nga ta sala va huma eAsiriya, ku fana ni leswi swi veke xiswona eka Israyele hi siku leri a humeke ha rona etikweni ra Egipta. (Esaya 11:11-16)

Esaya na yena u huhuteriwile ku tsala:

2 Sweswi swi ta humelela emasikwini ya makumu leswaku ntshava ya yindlu ya Hosi yi ta simekiwa ehenhla ka tintshava, yi tlhela yi tlakusiwa ehenhla ka switsunga; naswona tinxaka hinkwato ti ta khuluka ti ya eka yona. 3 Vanhu vo tala va ta ta va ku, "Tanani, hi tlhandlukeni entshaveni ya Yehovha, Ekaya ra Xikwembu xa Yakobe; U ta hi dyondzisa tindlela ta yena, Naswona hi ta famba etindleleni ta yena." **Hikuva nawu wu ta huma eSiyoni**, Marito ya Yehovha ma huma eYerusalema. 4 U ta avanyisa exikarhi ka matiko, A tshinya vanhu vo tala; Va ta ba swibamu swa vona swi va swirima, ni mihanga ya vona yi va switsema-mirhi; **tiko a ri nge lwi na tiko rin'wana hi xibamu, naswona a va nge he dyondzi nyimpi nakambe**. ... 11Ku tikukumuxa ka vanhu ku ta ritsongahatiwa, ku tinyungubyisa ka vanhu ku ta tsanisiwa, kutani Yehovha ntsena u ta dzunisiwa esikwini rero. (Esaya 2:2-4,11)

Hikokwalaho, ku ta va nkarhi wa ku rhula lowu hetisekeke emisaveni. Eku heteleleni, leswi swi ta va swa hilaha ku nga heriki, Kriste a ri karhi a fuma. Hi ku ya hi matsalwa yo hambanahambana (Tipisalema 90:4; 92:1; Esaya 2:11; Hosiya 6:2), Talmud ya Vayuda yi dyondzisa leswaku leswi swi teka malembe ya 1,000 (Talmud ya le Babilona: Tractate Sanhedrin Folio 97a).

Esaya u huhuteriwile ku tlhela a tsala leswi landzelaka:

> [6] Hikuva hi velekiwile N'wana, hi nyikiwile N'wana wa xinuna; Naswona mfumo wu ta va ehenhla ka katla ra Yena. Naswona vito ra Yena ri ta vuriwa Lexikulu, Mutsundzuxi, Xikwembu xa Matimba, Tatana wa Hilaha Kungaheriki, Hosi ya Kurhula. [7] Ku andza ka mfumo wa Yena ni kurhula a swi nge heli, ehenhla ka xiluvelo xa Davhida ni le henhla ka mfumo wa Yena, ku wu lulamisa ni ku wu tiyisisa hi vuavanyisi ni vululami ku sukela nkarhi wolowo ku ya emahlweni, hambi ku ri hilaha kungaheriki. Ku hiseka ka Hosi ya mavuthu ku ta hetisisa leswi. (Esaya 9:6-7)

Xiya leswaku Esaya u vule leswaku Yesu u ta ta a simeka mfumo lowu nga na vulawuri. Hambileswi vo tala lava pfumelaka eka Kriste va tshaha ndzimana leyi, ngopfungopfu hi N'wendzamhala lembe na lembe, va tala ku honisa leswaku i vuprofeta bya Mfumo wa Xikwembu ku tlula ntsena mhaka ya leswaku Yesu a ta velekiwa. Bibele yi kombisa leswaku Mfumo wa Xikwembu wu na vulawuri lebyi nga na milawu ehenhla ka vatirhi va wona, naswona leswaku Yesu u ta va hosi ya wona. Esaya, Daniyele, na van'wana va vuprofete hi swona.

Milawu ya Xikwembu i ndlela ya rirhandzu (Matewu 22:37-40; Yohane 15:10) naswona Mfumo wa Xikwembu wu ta fumiwa hi ku landza milawu yoleyo. Hikokwalaho, Mfumo wa Xikwembu, ku nga khathariseki leswaku vanhu vo tala emisaveni va wu vona njhani, wu ta va wu simekiwile eka rirhandzu.

Tipisalema na Swin'wana

A ku nga ri Daniyele na Esaya ntsena lava Xikwembu xi va huhuteleke ku tsala hi ta Mfumo wa Xikwembu lowu taka.

Ezekiyele u huhuteriwile ku tsala leswaku lava va *tinxaka hinkwato* ta Israyele (ku nga ri Vayuda ntsena) lava hangalakeke hi nkarhi wa Nxaniseko lowukulu a va ta hlengeletiwa swin'we eka mfumo wa gidi ra malembe:

> [17] Hikokwalaho vula leswaku, 'Hosi Xikwembu xi vula leswi: Ndzi ta mi hlengeleta eka tinxaka, ndzi mi hlengeleta eka matiko laha mi hangalakeke kona, kutani ndzi ta mi nyika tiko ra Israyele.' [18] Va ta ya kona, va ta susa swilo hinkwaswo swo nyenyetsa ni swilo hinkwaswo swo nyumisa swa kona. [19] Kutani ndzi ta va nyika mbilu yin'we, ni ku veka moya wuntshwa endzeni ka vona, ni ku susa mbilu ya ribye emirini ya vona, ni ku va nyika mbilu ya nyama, [20] leswaku va famba hi milawu ya Mina ni ku hlayisa vuavanyisi bya Mina ni ku byi endla; kutani va ta va vanhu va Mina, mina ndzi ta va Xikwembu xa vona. [21] Kambe lava timbilu ta vona ti landzelaka ku navela swilo swa vona swo nyenyetsa ni swilo swa vona swo nyumisa, ndzi ta hakela swiendlo swa vona ematihlweni ya vona," ku vula Hosi Xikwembu. (Ezekiyele 11:17-21)

Vadyandzhaka va tinxaka ta Israel a va nge he hangalasiwi, kambe va ta yingisa milawu ya Xikwembu naswona va tshika ku dya swilo leswi nyenyetsaka (Levitiko 11; Deuteronoma 14).

Xiya leswi landzelaka eka Tipisalema mayelana ni mahungu lamanene ya mfumo wa Xikwembu:

> [27] Makumu ya misava hinkwayo ma ta tsundzuka ma hundzulukela eka Hosi, Naswona mindyangu hinkwayo ya matiko ma ta gandzela emahlweni ka wena. [28] Hikuva , mfumo i wa Hosi, Naswona yi fuma matiko. (Tipisalema 22:27-28)

> [6] Xiluvelo xa wena, we Xikwembu, i xa hilaha ku nga heriki; Xihandzana xa vutlhari i xihandzana xa mfumo wa wena. (Tipisalema 45:6)

> [1] Yimbelelani Hosi risimu lerintshwa! Yimbelelani Hosi, misava hinkwayo. [2] Yimbelelani Hosi, katekisani vito ra yena; Twarisani

mahungu lamanene ya ku ponisiwa ka yena, siku na siku. [3] Twarisani ku vangama ka yena exikarhi ka matiko, swihlamariso swa yena exikarhi ka vanhu hinkwavo. (Tipisalema 96:1-3; tlhela u pimanisa na 1 Tikronika 16:23-24)

[10]Mintirho ya wena hinkwayo yi ta ku dzunisa, Hosi, naswona vakwetsimi va wena va ta ku katekisa. [11]Va ta vulavula hi ku vangama ka mfumo wa wena, naswona va ta hangalasa mahungu ya matimba ya wena,[12]ku tivisa vana va vanhu swiendlo swa wena swa matimba, ni ku vangama lokukulu ka mfumo wa wena. [13]Mfumo wa wena i mfumo wa hilaha ku nga heriki, naswona vuhosi bya wena byi tshama hi tinxaka hinkwato. (Tipisalema 145:10-13)

Vatsari vo hambanahambana eka Testamente ya Khale na vona va tsarile hi swiyenge swa mfumo (xik. Ezekiyele 20:33; Obadiya 21; Mikiya 4:7).

Hikokwalaho, loko Yesu a sungula ku dyondzisa Evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu, vayingiseri va Yena va nkarhi wolowo a va ri na vutivi byo karhi hi mhaka leyi ya xisekelo.

4. Xana Vaapostola va dyondzise Evhangeli ya Mfumo?

Hambi leswi vo tala va endlaka onge evhangeli i mahungu lamanene ntsena hi ta munhu Yesu, ntiyiso hi leswaku valandzeri va Yesu va dyondzise evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu. Hi rona rungula leri Yesu a ri tiseke.

Muapostola Pawulo u dyondzise hi ta Mfumo wa Xikwembu na Yesu:

> [8] Kutani a nghena ekerekeni ya Vayuda, a vulavula hi xivindzi tin'hweti tinharhu, a hlamusela, a tlhela a khorwisa hi ta mfumo wa Xikwembu. (Mintirho 19:8)
>
> [25] Naswona, waswivo, sweswi ndzi tiva leswaku hinkwenu ka n'wina, exikarhi ka n'wina laha ndzi fambeke ndzi chumayela mfumo wa Xikwembu. (Mintirho 20:25)
>
> [23] Kutani loko va n'wi vekele siku, vo tala va ta eka yena ekaya ra yena, kutani a va hlamusela ni ku va tiyisisa hi ta Mfumo wa Xikwembu, a va khorwisa hi ta Yesu ku suka eka Nawu wa Muxe ni le ka Vaprofeta, ku sukela nimixo ku fikela nimadyambu. … [31] a chumayela Mfumo wa Xikwembu ni ku dyondzisa swilo leswi khumbaka Hosi Yesu Kriste hi ku tiyimisela hinkwako, ku nga ri na un'we la n'wi yirisaka. (Mintirho 28:23,31)

Xiya leswaku Mfumo wa Xikwembu a hi hi ta Yesu ntsena (hambi leswi Yena a nga xiphemu xa nkoka xa wona), tanihi leswi Pawulo na yena a dyondziseke hi ta Yesu hi ku hambana na leswi a swi dyondziseke hi ta Mfumo wa Xikwembu.

Pawulo na yena u yi vitane evhangeli ya Xikwembu, kambe a ku ri evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu:

> [9]… hi mi chumayele evhangeli ya Xikwembu … [12]leswaku mi famba mi fanele Xikwembu lexi mi vitanaka eka mfumo wa xona ni ku vangama ka xona. (1 Vatesalonika 2:9,12)

Pawulo u tlhele a yi vula evhangeli ya Kriste (Varoma 1:16). "Rungula lerinene" ra Yesu, rungula leri A ri dyondziseke.

Xiya leswaku a ku nga ri evhangeli ntsena leyi vulavulaka hi munhu Yesu Kriste kumbe hi ku ponisiwa ka munhu hi xiyexe. Pawulo u vule leswaku evhangeli ya Kriste a yi katsa ku yingisa Yesu, ku vuya ka Yena, na vuavanyisi bya Xikwembu:

> [6]… Xikwembu xi rihisela hi maxangu eka lava va mi karhataka, [7]naswona eka n'wina lava mi karhatekeke xi nyika ku wisa swin'we na hina loko Hosi Yesu a humelela a suka etilweni a ri na tintsumi ta yena ta matimba, [8]hi ndzilo lowu pfurhaka, xi rihisela eka lava va nga tiviki Xikwembu, ni le ka lava va nga yingiki evhangeli ra Hosi ya hina Yesu Kriste. [9]Lava va ta xupuriwa hi ndzoviso wa hilaha ku nga heriki, va susiwa emahlweni ka Hosi ni le ku vonakeni ka matimba ya yona,[10] loko a ta, hi Siku rero, ku ta dzunisiwa eka vatsandzeki va yena ni ku dzunisiwa exikarhi ka hinkwavo lava pfumelaka, hikuva vumbhoni bya hina lebyi hi byi nyikeleke eka n'wina byi pfumeriwile. (2 Vatesalonika 1:6-10)

Testamente Leyintshwa yi kombisa leswaku mfumo i nchumu lowu hi nga ta wu amukela, ku nga ri leswaku sweswi hi wu fuwile hi ku hetiseka:

> [28] hi amukela mfumo lowu nga ta ka wu nga tsekatseki. (Vaheveru 12:28)

Hi nga twisisa no langutela ku va xiphemu xa Mfumo wa Xikwembu sweswi, kambe a hi si nghena eka wona hi ku hetiseka.

Pawulo u tiyisisile hi ku kongoma leswaku munhu a nga ngheni hi ku hetiseka eka Mfumo wa Xikwembu a ri munhu la faka, hikuva sweswo swi humelela *endzhaku* ka ku pfuxiwa ka vafi:

> [50] Sweswi leswi ndzi vulaka swona, vamakwerhu, leswaku nyama ni ngati a swi nge teki Mfumo wa Xikwembu; naswona ku bola a ku teki ku nga bohi. [51] Vona, ndzi mi byela xihundla: A hi nge etleli hinkwerhu, kambe hinkwerhu hi ta hundzuriwa— [52] hi nkarhi wun'we, hi ku pfinya ka tihlo, eka xitiringo xo hetelela. Hikuva xitiringo xi ta twakala, ni lava feke va ta pfuxiwa va nga onhaki, kutani hina hi ta hundzuriwa (1 Vakorinto 15:50-52)

[1] Ndzi ku lerisa hikokwalaho emahlweni ka Xikwembu na Hosi Yesu Kriste, loyi a nga ta avanyisa lava hanyaka na lava feke eku humeleni ka yena na ku fika ka mfumo wa yena.

(2 Timotiya 4:1)

Pawulo a nga dyondzisanga sweswo ntsena, kambe u tlhele a dyondzisa leswaku Yesu a ta nyiketa Mfumo eka Xikwembu Tatana:

[20] Kambe sweswi Kriste u pfukile eka vafi, a va mihandzu yo sungula ya lava etleleke. [21] Hikuva tanihi leswi hi munhu rifu ri ngheneke, hi Munhu na ku pfuka ka vafi ku nghenile. [22] Hikuva tanihi leswi hinkwavo va faka eka Adamu, swi ta tano na hinkwavo va ta hanyisiwa eka Kriste. [23] Kambe un'wana ni un'wana hi ku landzelelana ka yena: Kriste i mihlovo yo sungula, kutani lava va Kriste va ta landzela eku fikeni ka Yena. [24] Endzhaku ka sweswo ku ta va makumu, loko A nyiketa mfumo eka Xikwembu Tatana, A herisa mfumo hinkwawo ni vulawuri hinkwabyo ni matimba hinkwawo. [25] Hikuva U fanele ku fuma ku fikela loko A veke valala va Yena hinkwavo ehansi ka milenge ya Yena. (1 Vakorinto 15:20-25)

Pawulo u tlhele a dyondzisa leswaku lava nga lulamangiki (vadyohi va milawu) a va nge ndzhaki Mfumo wa Xikwembu:

[9] Xana a mi swi tivi leswaku lava endlaka swo biha a va nge teki Mfumo wa Xikwembu? Mi nga xisiwi. Ku nga vi na vaoswi, kumbe vaxin'wankulu, kumbe vaoswi va vukati, kumbe va rimbewu rin'we, kumbe va Sodoma,[10] kumbe makhamba, kumbe lava navelaka swilo swa van'wana, kumbe valanguti, kumbe vaxisi a va nge teki Mfumo wa Xikwembu. (1 Vakorinto 6:9-10)

[19] Sweswi, mintirho ya nyama ya tiveka, leyi nge: vuoswi, vufebe, thyaka, vuhomboloki, [20] vugandzeri bya swifaniso, vungoma, rivengo, tinyimpi, mavondzo, ku hlundzuka, makwanga ya vutianakanyi, ku hambana, tidyondzo ta vuhomboloki, [21] mavondzo, ku dlaya vanhu, vudakwa, minkhuvo, ni swin'wana swo fana na sweswo; leswi ndzi mi byelaka swona ka ha ri na nkarhi,

hilaha ndzi tlheleke ndzi mi byela hakona khale, leswaku lava va endlaka swilo swo tano a va nge yi ndzhaka ya Mfumo wa Xikwembu. (Vagálata 5:19-21)

[5]Hikuva leswi mi swi tiva, leswaku ku hava muoswi, munhu la nga basangiki, kumbe la navelaka vubihi, loyi a nga gandzeri swifaniso, la nga na ndzhaka eka mfumo wa Kriste na Xikwembu. (Vefesanesianu 5:5)

Xikwembu xi na milawu naswona xi lava ku hundzuka eka swidyoho leswaku munhu a kota ku nghena eka Mfumo wa xona. Ku yingisa Xikwembu swa laveka ku amukela Moya lowo Kwetsima swin'we ni ku kuma ku ponisiwa:

[29]…Petro na vaapostola … va te, "Hi boheka ku yingisa Xikwembu ku tlula vanhu. … [32]Naswona hi vafakazi va xona eka swilo leswi, ku fana na Moya lowo Kwetsima, lowu Xikwembu xi wu nyikeke lava xi yingisaka." (Mintirho 5:29,32, AFV)

[5] Kriste … [8] hambi leswi a ri N'wana, u dyondzile ku yingisa hi swilo leswi a swi xanisekeke. [9] Loko se a hetisekile, u ve musunguri wa ku ponisiwa loku nga heriki eka hinkwavo lava n'wi yingisaka, (Vaheveru 5:5,8-9)

Muapostola Pawulo u lemukisile leswaku van'wana a va nge dyondzisi leswaku evhangeli ya Yesu i nhlamulo, kambe ndlela yin'wana ya amukeleka:

[3] N'wina mi ve ni tintswalo ni ku rhula ku suka eka Xikwembu Tatana ni Hosi ya hina Yesu Kriste, [4] loyi a tinyiketeleke hikwalaho ka swidyoho swa hina, leswaku a hi kutsula eka nkarhi lowu wo biha wa sweswi, hi ku ya hi ku rhandza ka Xikwembu xa hina Tatana, [5] loyi a nga dzunisiwaka hilaha ku nga heriki ni hilaha ku nga heriki. Amen. [6] Ndzi hlamala leswi mi hundzukaka hi xihatla swonghasi eka Loyi a mi vitaneke hi tintswalo ta Kriste, mi yisa eka evhangeli yin'wana, [7] leyi nga riki yin'wana; kambe ku na van'wana lava mi karhataka ni ku lava ku hundzula evhangeli ya Kriste. [8]Kambe hambi hi hina, kumbe ntsumi leyi humaka etilweni, yi mi

chumayela evhangeli rin'wana ku nga ri leri hi mi chumayeleke rona, a a rhukaniwe. [9]Tanihi leswi hi vuleke khale, sweswi na mina ndzi vula nakambe, loko munhu un'wana a mi chumayela evhangeli rin'wana ku nga ri leri mi ri amukeleke, a a rhukaniwe. (Vagálata 1:3-9)

[3] Kambe ndza chava, leswaku hi ndlela yo karhi, tanihi leswi nyoka yi xiseke Eva hi vukanganyisi bya yona, mikano ya n'wina yi nga ha onhiwa ku suka eka ku olova loku nga eka Kriste. [4] Hikuva loko loyi a taka a chumayela Yesu un'wana loyi hi nga n'wi chumayelangiki, kumbe loko mi amukela moya wun'wana lowu mi nga wu amukelangiki, kumbe evhangeli rin'wana leri mi nga ri amukelangiki — mi nga ha swi tiyisela! (2 Vakorinto 11:3-4)

Xana "evhangeli" lerin'wana na leri hambaneke, leri a ri ri mavunwa, a ri ri yini?

Evhangeli ya mavunwa yi na swiyenge swo hambanahambana.

Hi ku angarhela, evhangeli ya mavunwa i ku pfumela leswaku a swi laveki leswaku u yingisa Xikwembu hi xiviri ni ku lwela ku hanya hi ndlela ya xiviri ya Xona kasi u vula leswaku wa Xi tiva (vona Matewu 7:21-23). Yi tala ku va leyi kongomisaka eka vutianakanyi.

Nyoka yi kanganyisile Eva leswaku a wela eka evhangeli ya mavunwa kwalomu ka malembe ya 6000 lama hundzeke (Genesa 3)—naswona vanhu va pfumerile leswaku va tiva ku tlula Xikwembu naswona va fanele ku tihlawulela leswinene ni leswo biha ku sukela nkarhi wolowo. Ina, endzhaku ka loko Yesu a tile, vito ra Yena ri tolovele ku hlanganisiwa ni tivhangeli to hambanahambana ta mavunwa—naswona leswi swi ye emahlweni naswona swi ta ya emahlweni ku fikela eka nkarhi wa Antikristu wo hetelela.

Sweswi, enkarhini wa Muapostola Pawulo, evhangeli ya mavunwa a yi ri nhlanganelo wa Vugnostiki/Vumistiki wa ntiyiso ni xihoxo. Vagnostiki a va pfumela leswaku vutivi byo hlawuleka a byi ri byona byi lavekaka ku kuma ku twisisa ka moya, ku katsa ni ku ponisiwa. VaGnostiki a va tolovele ku pfumela leswaku leswi nyama yi swi endlaka a swi na mhaka yo karhi

naswona a va kaneta ku yingisa Xikwembu eka timhaka to fana na Sabata ya siku ra vunkombo. Un'wana wa varhangeri volavo va mavunwa a ku ri Simon Magus, loyi a tshineleliweke/a tsundzuxiweke hi Muapostola Petro (Mintirho 8:18-21).

Kambe a swi olovi

Testamente Leyintshwa yi kombisa leswaku Filipo u dyondzise Mfumo wa Xikwembu:

> 5 Kutani Filipo a rhelela a ya edorobeni ra Samariya a va chumayela Kriste. … 12 va pfumela Filipo loko a ri karhi a chumayela swilo leswi khumbaka mfumo wa Xikwembu … (Mintirho 8:5,12)

Hambi swi ri tano, Yesu, Pawulo, na vadyondzisiwa va dyondzise leswaku a swi olovi ku nghena eka Mfumo wa Xikwembu:

> 24 Loko Yesu a vona sweswo, a hela matimba swinene, a ku, "Swa tika swinene eka lava va fuweke ku nghena eka mfumo wa Xikwembu! 25 Hikuva swa olova ngopfu eka kamela ku hundza hi le ka nsinya wa nala ku tlula leswaku munhu la fuweke a nghena eka mfumo wa Xikwembu."
>
> 26 Kutani lava a va twa va ku, "Xana i mani la nga ponisiwaka?"
>
> 27 Kambe A ku, "Swi nga koteki eka vanhu, swi koteka eka Xikwembu." (Luka 18:24-27)
>
> 22"Hi fanele ku nghena eka Mfumo wa Xikwembu hi ku hundza eka maxangu yo tala." (Mintirho 14:22)
>
> 3 Hi boheka ku nkhensa Xikwembu nkarhi hinkwawo hikwalaho ka n'wina, vamakwerhu, hikuva swi fanerile, hikuva ripfumelo ra n'wina ri kula swinene, naswona rirhandzu ra un'wana na un'wana wa n'wina ri andza swinene eka van'wana, 4 lerova na hina hi tidzunisa hi n'wina eka tikereke ta Xikwembu hikwalaho ka ku leha ka mbilu ka n'wina ni ripfumelo ra n'wina eka swirilo ni maxangu hinkwawo lawa mi langutanaka na wona, 5leswi nga vumbhoni lebyi nga erivaleni bya vuavanyisi lebyi lulameke bya Xikwembu,

leswaku mi ta hlayiwa mi fanele mfumo wa Xikwembu, lowu na n'wina mi wu xanisekaka; [6]hikuva i nchumu lowu lulameke eka Xikwembu ku rihisela hi maxangu eka lava va mi karhataka, [7]ni ku nyika n'wina lava mi karhatekaka ku wisa swin'we na hina loko Hosi Yesu a humelela a suka etilweni na tintsumi ta yena ta matimba, (2 Vatesalonika 1:3-7)

Hikwalaho ka swirhalanganyi swa nkarhi lowu, i van'wana ntsena lava vitaniwaka ni ku hlawuriwa eka nguva leyi ku va xiphemu xa yona (Matewu 22:1-14; Yohane 6:44; Vaheveru 6:4-6). Van'wana va ta vitaniwa endzhaku, hilaha Bibele yi kombisaka hakona leswaku lava "va hoxeke emoyeni va ta twisisa, naswona lava vileleke va ta dyondza dyondzo" (Esaya 29:24).

Muapostola Petro u dyondzisile leswaku mfumo i wa hilaha ku nga heriki, naswona evhangeli ya Xikwembu yi fanele ku yingiseriwa hi vukheta, hikuva loko swi nga ri tano ku ta va na vuavanyisi:

> [10] Hikokwalaho, vamakwerhu, tiyimiserisani swinene ku tiyisisa vitano na nhlawulo wa n'wina, hikuva loko mi endla swilo leswi a mi nge pfuki mi wele; [11] hikuva hi ndlela leyi ku ta pfuleriwa n'wina hi ku hetiseka ndlela yo nghena eka mfumo wa hilaha ku nga heriki wa Hosi na Muponisi wa hina Yesu Kriste. (2 Petro 1:10-11)

> [17] Hikuva nkarhi wu fikile leswaku ku avanyisiwa ku sungula endlwini ya Xikwembu; naswona loko ku sungula eka hina, xana makumu ya lava nga yingisiki evhangeli ya Xikwembu ma ta va njhani? (1 Petro 4:17)

Tibuku to Heto ta Bibele na Mfumo

Bibele ri dyondzisa leswaku "Xikwembu i rirhandzu" (1 Yohane 4:8,16) naswona Yesu i Xikwembu (Yohane 1:1,14)—Mfumo wa Xikwembu wu ta va na Hosi leyi nga rirhandzu naswona milawu ya yona yi seketela rirhandzu, ku nga ri rivengo (vona Nhlavutelo 22:14-15).

Bibele yi tlhela yi kombisa leswaku Xikwembu xi ta rhumela ntsumi leyi nga ta huwelela evhangeli ya hilaha ku nga heriki ya mfumo wa Xikwembu (Nhlavutelo 14:6-7) kutani ku landzela ntsumi yin'wana ku kombisa leswaku hambi leswi yi langutekaka yi ri leyikulu, Babilona ya wa

(Nhlavutelo 14:8-9). Marungula lawa ma ta va switiyisekiso leswi nga tolovelekangiki swa evhangeli leyi misava yi nga ta va yi yi amukerile khale tanihi vumbhoni naswona ma languteriwe ku va swivangelo swa "ntshungu lowukulu" lowu taka eka Xikwembu hi nkarhi wa makumu (Nhlavutelo 7:9-14). Ku hambana na matimba ya makumu ya Babilona lawa ma nga ta pfuka ma wela (vona Nhlavutelo 18:1-18), xiyenge xa makumu xa mfumo wa Xikwembu xi tshama hilaha ku nga heriki:

> [15]Kutani ntsumi ya vunkombo yi ba: Ku va ni marito lamakulu etilweni, ma ku, "Mfumo wa misava leyi wu hundzuke mfumo wa Hosi ya hina ni wa Kriste wa yona, kutani u ta fuma hilaha ku nga heriki ni hilaha ku nga heriki!" (Nhlavutelo 11:15)

Yesu u ta fuma eka mfumo! Naswona Bibele yi paluxa swivongo swakwe swimbirhi:

> [16] Naswona a ambarile ehenhla ka vukosi bya yena ni le henhla ka nantsi wa yena vito leri tsariweke: HOSI YA TIHOSI NI N'WINIKULU WA VAN'WINIKULU. (Nhlavutelo 19:16)

Kambe xana Yesu hi yena ntsena la nga ta fuma? Xiya ndzimana leyi:

> [4] Ndzi tlhela ndzi vona switulu swa vuhosi, va tshama ehenhla ka swona, kutani vuavanyisi byi nyikiwa vona. Ndzi tlhela ndzi vona mimoya ya lava tsemiweke tinhloko hikwalaho ka vumbhoni bya vona hi Yesu ni rito ra Xikwembu, lava nga gandzelangiki xivandzana kumbe xifaniso xa xona, naswona va nga amukelanga mfungho wa xona emimombyeni ya vona kumbe emavokweni ya vona. Kutani va hanya va fuma na Kriste malembe ya gidi . . . [6] Ku katekile naswona i ku basile loyi a nga na xiavelo eku pfuxiweni ko sungula. Ehenhla ka lava rifu ra vumbirhi a ri na matimba, kambe va ta va vaprista va Xikwembu ni va Kriste, naswona va ta fuma na Yena malembe ya gidi. (Nhlavutelo 20:4,6)

Vakriste va ntiyiso va ta pfuxiwa ku fuma na Kriste malembe ya gidi! Mfumo wu ta tshama hilaha ku nga heriki (Nhlavutelo 11:15), kambe ku fuma ka vakwetsimi vo sungula lava pfuxiweke loku boxiweke eka Nhlavutelo 20:6 a ku ri ka malembe ya gidi ntsena. Hi xona xivangelo lexi ndzi vuleke

leswaku leyi i xiyenge xo sungula xa mfumo—xiyenge xa nyama, xa malembe ya gidi, ku hambana na xiyenge xo hetelela, lexi nga xa moya swinene.

Swiendlakalo swo hlayanyana swi xaxametiwile eBukwini ya Nhlavutelo leswaku swi humelela exikarhi ka xiyenge xa gidi ra malembe na xiyenge xo hetelela xa Mfumo wa Xikwembu:

> 7 Loko malembe ya gidi ma herile, Sathana u ta ntshunxiwa ekhotsweni ra yena 8 a humela ehandle ku xisa tinxaka leti nga eminkhonweni ya mune ya misava, Gogo na Magogo, ku ti hlengeleta eku nyimpini, leti nhlayo ya tona yi fanaka ni sava ra lwandle. … 11 Kutani ndzi vona xiluvelo lexikulu xo basa ni Loyi a tshameke ehenhla ka xona, loyi misava ni tilo swi balekeke eka xikandza xa yena. Naswona a ku kumeka ndhawu ya vona. 12Kutani ndzi vona lava feke, lavatsongo ni lavakulu, va yime emahlweni ka Xikwembu, kutani tibuku ti pfuliwa. Naswona ku pfuliwa buku yin'wana, leyi nga Buku ya Vutomi. Kutani lava feke va avanyisiwa hi ku ya hi mintirho ya vona, hi swilo leswi tsariweke etibukwini. 13Lwandle ri humesa lava feke lava a va ri eka rona, kutani Rifu ni Hadese swi humesa lava feke lava a swi ri eka swona. Kutani va avanyisiwa, un'wana ni un'wana hi ku ya hi mintirho ya yena. 14Kutani Rifu ni Misava ya Vafi swi hoxiwa endzeni ka tiva ra ndzilo. Leri i rifu ra vumbirhi. 15Naswona un'wana ni un'wana la nga kumekangiki a tsariwile eBukwini ya Vutomi, u hoxiwile endzeni ka tiva ra ndzilo. (Nhlavutelo 20:7-8, 11-15)

Buku ya Nhlavutelo yi kombisa leswaku ku ta va na xiyenge lexi landzelaka xa mfumo lexi taka endzhaku ka ku fuma ka malembe ya gidi na endzhaku ka rifu ra vumbirhi ra lava va alaka ku hundzuka na tindlela ta Xikwembu hi laha ku nga heriki:

> 1Kutani ndzi vona tilo lerintshwa ni misava leyintshwa, hikuva tilo ro sungula ni misava yo sungula swi hundzile. Naswona lwandle a ri nga ha ri kona. 2Kutani mina, Yohane, ndzi vona doroba leri kwetsimaka, Yerusalema leyintshwa, ri rhelela ri huma etilweni ri suka eka Xikwembu, ri lunghiseleriwile ku fana ni vukati lebyi sasekisiweke eka nuna wa byona. 3Ndzi tlhela ndzi twa rito leri

tlakukeke ri huma etilweni ri ku, "Vona, ndhawu ya Xikwembu yi na vanhu, naswona xi ta tshama na vona, va ta va vanhu va xona. Xikwembu hi Xoxe xi ta va na vona, xi va Xikwembu xa vona. [4]Xikwembu xi ta sula mihloti hinkwayo ematihlweni ya vona; a ku nga ha vi na rifu, kumbe ku rila, kumbe ku vava. A ku nga ha vi na swivavi, hikuva swilo swa khale swi hundzile." (Nhlavutelo 21:1-4)

[1] Kutani a ndzi kombisa nambu lowu tengeke wa mati ya vutomi, lowu vonakaka ku fana ni kristali, wu huma exitulwini xa Xikwembu ni xa Xinyimpfana. [2] Exikarhi ka xitarata xa doroba, ni le matlhelo mambirhi ya nambu, a ku ri ni nsinya wa vutomi, lowu a wu tswala mihandzu ya khume na yimbirhi, wu humesa mihandzu ya wona n'hweti yin'wana ni yin'wana. Matluka ya nsinya a ma ri ya ku hanyisa matiko. [3] Naswona a ku nga vi na nhlomulo nakambe, kambe xiluvelo xa Xikwembu ni xa Xinyimpfana xi ta va endzeni ka xona, naswona vatirhi va xona va ta xi tirhela. [4] Va ta vona xikandza xa xona, naswona vito ra xona ri ta va emimombyeni ya vona. [5] A ku nga vi na vusiku kwalaho: A va lavi rivoni kumbe ku vonakala ka dyambu, hikuva Hosi Xikwembu xi va nyika ku vonakala. Naswona va ta fuma hilaha ku nga heriki. (Nhlavutelo 22:1-5)

Xiya leswaku ku fuma loku, loku *landzelaka* malembe ya gidi, ku katsa vatirhi va Xikwembu naswona ku ya hilaha ku nga heriki. Doroba ro Kwetsima, leri lunghiseleriweke etilweni, ri ta suka etilweni ri rhelela laha misaveni. Loku i masungulo ya xiyenge xo hetelela xa Mfumo wa Xikwembu. Nkarhi wa KU NGA HA VI NA KU VAVA KUMBE KU XANISEKA!

Lava titsongahataka va ta ndzhaka misava (Matewu 5:5) ni swilo hinkwaswo (Nhlavutelo 21:7). Misava, ku katsa na Doroba leri Kwetsimaka leri nga ta va ehenhla ka yona, yi ta va yi antswile hikuva tindlela ta Xikwembu ti ta tirhisiwa. Xiyani leswaku:

[7]Ku andza ka mfumo wa yena ni ku rhula a swi nge heli, (Esaya 9:7)

Swa vonaka leswaku ku ta va na ku kula endzhaku ka loko xiyenge xo hetelela xa Mfumo wa Xikwembu xi sungurile, hikuva hinkwavo va ta yingisa mfumo wa Xikwembu.

Leri ri ta va nkarhi wa ku vangama swinene:

> [9] Kambe hilaha ku tsariweke hakona: "Tihlo a ri si vona, ni ndleve a yi si twa, naswona a swi si nghena embilwini ya munhu Swilo leswi Xikwembu xi swi lunghiseleke lava xi va rhandzaka." [10] Kambe Xikwembu xi swi paluxerile eka hina hi ku tirhisa Moya wa xona. (1 Vakorinto 2:9-10)

I nkarhi wa rirhandzu, ntsako, na nchavelelo lowu nga heriki. Ku ta va nkarhi lowu hlamarisaka swinene! Mfumo wa Xikwembu wu ta endla leswaku vutomi lebyi nga heriki byi va byo antswa swinene. Xana a wu lavi ku va na xiave xa wena eka byona?

5. Swihlovo swa le handle ka Testamente Leyintshwa a swi dyondzisa Mfumo wa Xikwembu

Xana lava vo sungula lava tivulaka va ri va Kriste a va ehleketa leswaku a va fanele ku chumayela evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu wa xiviri?

Ina.

Eka malembe lawa hundzeke, eka dyondzo leyi nyikeriweke hi Profesa Bart Ehrman wa le Yunivhesiti ya North Carolina, u kandziyisile hi ku phindha-phindha, naswona hi ndlela leyi faneleke, leswaku ku hambana na Vakriste vo tala lava tivulaka va ri va Kriste namuntlha, Yesu na valandzeri va Yena vo sungula va chumayele Mfumo wa Xikwembu. Hambi leswi ku twisisa ka Dokodela Ehrman hi Vukriste hi ku angarhela ku hambanaka swinene na ka Continuing Church of God, hi pfumelelana leswaku evhangeli ya mfumo hi yona leyi Yesu hi Yexe a yi chumayeke naswona valandzeri va Yena va yi pfumerile. Hape hi pfumela leswaku vo tala lava tivulaka Vakriste namuntlha a va twisisi sweswo.

Tsariwo na Dyondzo ya Khale Swinene leyi Hlayisekeke ya Endzhaku ka Testamente Leyintshwa

Mfumo wa Xikwembu a wu ri xiphemu xa nkoka xa leswi ku vuriwaka i "dyondzo ya Khale ya Vukriste leyi hetisekeke leyi poneke" (Holmes M.W. Ancient Christian Sermon. The Apostolic Fathers: Greek Texts and English Translations, 2nd ed. Baker Books, Grand Rapids, 2004, p. 102). *Dyondzo* leyi *ya Khale ya Vukriste* yi na marito lawa mayelana ni mfumo:

> 5:5 Ku tlula kwalaho, vamakwerhu, ma tiva leswaku ku tshama ka hina emisaveni ya nyama a ku na nkoka naswona i ka nkarhinyana, kambe xitshembiso xa Kriste i xikulu naswona xa hlamarisa: ku wisa emfun'weni lowu taka ni vutomi lebyi nga heriki.

Xiga lexi nga laha henhla xi kombisa leswaku mfumo a hi sweswi, kambe wu ta ta naswona wu ta va wa hilaha ku nga heriki. Ku tlula kwalaho, dyondzo leyi ya khale yi vula leswi:

6:9 Sweswi loko vanhu vo lulama vo fana na lava va nga swi kotiki, hi ku tirhisa swiendlo swa vona swo lulama, ku ponisa vana va vona, hi na tiyisekiso yihi ya ku nghena eka mfumo wa Xikwembu loko hi tsandzeka ku hlayisa kubatizeriwa ka hina ku ri ku basile ni ku nga thyakanga? Kumbe i mani la nga ta va muyimeri wa hina, loko hi nga kumekanga hi ri na mintirho leyi hlawulekeke ni leyi lulameke? 9:6 Hikokwalaho a hi rhandzaneni, leswaku hinkwerhu hi ta nghena eka mfumo wa Xikwembu hi ku tshembeka ni ku lulama. 11:7Hikokwalaho, loko hi tiva leswi lulameke emahlweni ka Xikwembu, hi ta nghena eka mfumo wa xona naswona hi ta amukela switshembiso leswi "ndleve yi nga swi twangiki, ni tihlo ri nga swi vonanga, ni le mbilwini ya munhu swi nga si fika."

12:1 Hikokwalaho, a hi rindzeleni, awara hi awara, mfumo wa Xikwembu hi rirhandzu ni vunene, hikuva a hi tivi siku ra ku humelela ka Xikwembu. 12:6 u ri, mfumo wa Tatana wa mina wu ta ta.

Marito lawa ya laha henhla ma kombisa leswaku rirhandzu hi ku hanya kahle ra laveka, leswaku a ha si nghena eka Mfumo wa Xikwembu, ni leswaku wu ta endzhaku ka siku ra ku humelela ka Xikwembu—hi marito man'wana, endzhaku ka loko Yesu a vuyile nakambe. I mfumo wa Tatana naswona mfumo a hi Yesu ntsena.

Swa tsakisa ku vona leswaku dyondzo ya khale swinene leyi vonakaka yi ri ya Vukriste, leyi Xikwembu xi pfumeleleke yi hlayiseka, yi dyondzisa Mfumo wa Xikwembu lowu fanaka lowu Testamente Leyintshwa yi wu dyondzisaka na lowu Continuing Church of God yi wu dyondzisaka sweswi (swa koteka leswaku yi huma eka Kereke ya Xikwembu ya xiviri, kambe vutivi bya mina byo koma bya Xigriki byi sivela vuswikoti bya mina byo endla xiviko lexi tiyeke).

Varhangeri va Kereke va Lembe-xidzana ra Vumbirhi na Evhangeli ya Mfumo

Swa fanela ku xiyiwa leswaku eku sunguleni ka lembe-xidzana ra vumbirhi, Papias, muyingiseri wa Yohane na munghana wa Polycarp loyi a tekiwaka

a ri wo kwetsima hi Vakatoliki va Rhoma, a a dyondzisa mfumo wa gidi ra malembe. Eusebius u tsale leswaku Papias a a dyondzisa:

> ... ku ta va na malembe ya gidi endzhaku ka ku pfuxiwa ka vafi, loko ku fuma ka Kriste hi xiviri ku ta simekiwa laha misaveni. (Swiphemu swa Papias, VI. Vona nakambe Eusebius, Matimu ya Kereke, Buku 3, XXXIX, 12)

Papias u dyondzisile leswaku lowu a wu ta va nkarhi wa ku tala lokukulu:

> Hi mukhuva lowu fanaka, [U vurile] leswaku mbewu ya koroni yi ta humesa swikhwevu swa khume wa magidi, naswona xikhwevu xin'wana na xin'wana xi ta va na mbewu ta khume wa magidi, naswona mbewu yin'wana na yin'wana yi ta humesa tiphawundi ta khume ta mapa yo basa, yo tenga, yo olova; naswona maapula, na mbewu, na byanyi swi ta tswala hi mpimo lowu fanaka; naswona swiharhi hinkwaswo, leswi a swi ta dya ntsena swilo leswi swi nga na matimba ya ku hanyisa swa misava, swi ta va na ku rhula ni ku twanana, naswona swi ta va ehansi ka vulawuri bya vanhu hi ku hetiseka." [Vumbhoni bya swilo leswi byi tsariwile hi Papias, wanuna wa khale, loyi a a ri muyingiseri wa Yohane ni munghana wa Polycarp, eka buku ya yena ya vumune; hikuva ku tsariwile tibuku ta ntlhanu hi yena...] (Swiphemu swa Papias, IV)

Papila leri nga endzhaku ka Testamente *Leyintshwa leri yaka eka Vakorinto* ri vula leswi:

> 42:1-3 Apositola va amukerile Evhangeli hikwalaho ka hina eka Hosi Yesu Kriste; Yesu Kriste u rhumeriwile hi Xikwembu. Hikokwalaho Kriste i wa Xikwembu, naswona Apositola i va Kriste. Hinkwavo havumbirhi va huma eka ku rhandza ka Xikwembu hi ku landza ndlela leyi vekiweke. Hikokwalaho, endzhaku ko amukela ntirho, naswona va tiyisisiwile hi ku pfuka ka Hosi ya hina Yesu Kriste, va tiyisisiwile ni le ka rito ra Xikwembu hi ku tiyisisa loku hetisekeke ka Moya lowo Kwetsima, va humile hi mahungu lamanene ya leswaku mfumo wa Xikwembu wu ta ta.

Polycarp wa le Smyrna a ri murhangeri wa khale wa Vukriste, loyi a tlhelaka a va mudyondzisiwa wa Yohane, muapostola wo hetelela wa masungulo ku fa. Polycarp c. 120-135 A.D. u dyondzisile:

> Ku katekile lava pfumalaka, na lava hlongorisiwaka hikwalaho ka vululami, hikuva mfumo wa Xikwembu i wa vona. (Polycarp. Papila leri yaka eka Va-Philippiya, Ndzima ya II. Ku suka eka *Ante-Nicene Fathers, Vholumu 1* hilaha yi hleriweke hakona hi Alexander Roberts & James Donaldson. Nkandziyiso wa le Amerika, 1885)
>
> Hikokwalaho, loko hi tiva leswaku "Xikwembu a xi hlekiwi," hi fanele ku famba hi fanele ra xileriso xa Xona ni ku vangama ka Xona ...Hikuva swi lulamile leswaku va tsemiwa eka ku navela loku nga emisaveni, hikuva "ku navela kun'wana ni kun'wana ku lwa ni moya;" naswona "vahlongani, kumbe lava tiendlaka va xisati, kumbe lava tinyiketelaka eka vuxaka bya rimbewu ni vanhu, a va nge teki Mfumo wa Xikwembu," hambi ku ri lava endlaka swilo leswi nga fambisaniki ni leswi nga fanelangiki. (ibid, Ndzima V)
>
> Hikokwalaho, a hi n'wi tirhele hi ku chava, ni hi ku xixima hinkwako, hilaha na Yena A hi leriseke hakona, ni hilaha vaapostola lava hi chumayeleke Evhangeli ya ntiyiso, ni vaprofeta lava tiviseke ka ha ri na nkarhi ku ta ka Hosi. (ibid, Ndzhima VI)

Tanihi van'wana eka Testamente Leyintshwa, Polycarp u dyondzisile leswaku lava lulameke, ku nga ri vaphuri va milawu, hi vona va nga ta ndzhaka Mfumo wa Xikwembu.

Leswi landzelaka na swona swi vuriwa leswaku swi dyondzisiwile hi Polycarp:

> Naswona hi Sabata leri landzeleke u te; 'Yingisani xitsundzuxo xa mina, vana va Xikwembu lava rhandzekaka. Ndzi mi tshembisile loko vabixopo a va ri kona, naswona sweswi nakambe ndza mi khutaza hinkwenu ku famba hi ndlela leyi faneleke ni leyi xiximekaka eka ndlela ya Hosi... *Xalamukani,* naswona nakambe *Tiyimiselani, A mi pfumeleli timbilu ta n'wina ti tikeriwa,* nawu lowuntshwa lowu vulavulaka hi rirhandzu exikarhi ka n'wina, ku ta

> ka yena loku nga ta humelela hi xitshuketa ku fana ni rihati leri hatlisaka, vuavanyisi lebyikulu hi ndzilo, vutomi lebyi nga heriki, mfumo wa yena lowu nga heriki. Naswona swilo hinkwaswo leswi dyondzisiwaka hi Xikwembu mi swi tiva, loko mi kambisisa Matsalwa yo hlawuleka, tsemexani hi xitsari xa Moya lowo Kwetsima etimbilwini ta n'wina, leswaku milawu yi tshama eka n'wina yi nga suliwi.' (Vutomi bya Polycarp, Ndzima 24. J. B. Lightfoot, The Apostolic Fathers, vol. 3.2, 1889, pp. 488-506)

Melito wa le Sardis, loyi a a ri murhangeri wa Kereke ya Xikwembu, kwalomu ka 170 A.D., u dyondzisile:

> Hikuva hakunene nawu wu humelerile evuhosini–khale eka lexintshwa, hinkwaswo swi huma swin'we eSiyoni ni le Yerusalema; naswona nawu-xileriso wu humelerile tintswalo, ni xikombiso eka lexi hetisekeke, ni xinyimpfana eka N'wana, ni xinyimpfu eka munhu, ni munhu eka Xikwembu ...
>
> Kambe evhangeli yi ve nhlamuselo ya nawu ni ya
>
> ku hetiseka, kasi kereke yi ve vuhlayiselo bya ntiyiso...
>
> Loyi hi yena la hi kutsuleke eka vuhlonga hi nghena eka ntshunxeko, eka munyama hi nghena eka ku vonakala, eka rifu hi nghena eka vutomi, eka vuhomboloki hi nghena eka mfumo wa hilaha ku nga heriki. (Melito. Homily On the Passover. Verses 7,40, 68. Translation from Kerux: The Journal of Online Theology. http://www.kerux.com/documents/KeruxV4N1A1.asp)

Hikokwalaho, Mfumo wa Xikwembu a wu tiveka tanihi nchumu wa hilaha ku nga heriki, ku nga ri Kereke ya sweswi ya Vukriste kumbe ya Vurhoma Khatoliki ntsena, naswona a wu katsa na nawu wa Xikwembu.

Tsalo yin'wana ya le xikarhi ku ya eku heleni ka lembe-xidzana ra vumbirhi yi khutaza vanhu ku languta mfumo:

> Hikokwalaho, a ku nga vi na un'we wa n'wina la ha yimekaka kumbe ku languta endzhaku, kambe tshinelani hi ku tirhandzela eka Evhangeli ya mfumo wa Xikwembu. (Roman Clement.

> Recognitions, Buku X, Ndzima XLV. Ku humesiwe eka Ante-Nicene Fathers, Vholumo 8. Ku hleriwe hi Alexander Roberts & James Donaldson. Nkandziyiso wa le Amerika, 1886)

Ku tlula kwalaho, hambi leswi swi vonakaka onge a swi tsariwanga hi munhu wa le ka kereke ya ntiyiso, tsalwa ra le xikarhi ka lembe-xidzana ra vumbirhi *leri* thyiweke *vito ra Musisi wa Hermas* eka vuhundzuluxeri bya Roberts & Donaldson ri tirhisa marito "mfumo wa Xikwembu" ka khume-na-mune.

Vakriste va ntiyiso, hambi ku ri vo tala lava a va vula ntsena leswaku i va Kriste, a va tiva swo karhi hi Mfumo wa Xikwembu eka lembe-xidzana ra vumbirhi.

Hambi ku ri nhenha ya Kereke ya Rhoma Katoliki na ya Vuxa ya Orthodox, Irenaeus, a a twisisa leswaku endzhaku ka ku pfuka ka vafi, Vakriste a va ta nghena eka Mfumo wa Xikwembu. Xiya leswi a swi tsaleke, kwalomu ka 180 A.D.:

> Hikuva xiyimo xa lava va pfumeleke xi tano, hikuva eka vona ku tshama nkarhi hinkwawo Moya lowo Kwetsima, lowu nyikiweke hi Yena eku hlambeni, naswona wu hlayisiwa hi muamukeri, loko a famba eka ntiyiso na vukwetsimi na vululami na ku lehisa mbilu. Hikuva moya-xiviri lowu wu pfuxiwa eka lava va pfumelaka, miri wu tlhela wu amukela moya-xiviri, naswona swin'we na wona, hi matimba ya Moya lowo Kwetsima, wu pfuxiwa wu nghena eka mfumo wa Xikwembu. (Irenaeus, St., Mubixopo wa le Lyon. Yi hundzuluxiwile ku suka eka Xiarmeniya hi Armitage Robinson. Vumbhoni bya Vudyondzisi bya Vapostola, Ndzima 42. Wells, Somerset, Oct. 1879. Tanihi leswi yi kandziyisiweke eka SOCIETY FOR PROMOTING CHRISTIAN KNOWLEDGE. NEW YORK: THE MACMILLAN CO, 1920)

Theophilus wa le Antiochia u dyondzisile:

> Ndzi vula ntsena vunene bya Yena; loko ndzi ri vitana Mfumo, ndzi vula ntsena ku vangama ka Yena … Hikuva loko a a n'wi endle a nga fiki ku sukela eku sunguleni, a a ta va a n'wi endle Xikwembu. …

> Kutani, a nga n'wi endlanga la nga fiki kumbe la faneleke ku fa, kambe, hilaha hi vuleke hakona laha henhla, a n'wi endla a kota ku va na swilo leswimbirhi; leswaku loko a nga tsikilela eka swilo swa ku nga fi, a hlayisa nawu wa Xikwembu, a nga amukela ku nga fi tanihi hakelo ku suka eka Xona, naswona a hundzuka Xikwembu. (Theophilus, Eka Autolycus, 1:3, 2:27)

Mukwetsimi wa Khatoliki wa le Rhoma, Hippolytus, eka masungulo ya lembe-xidzana ra vunharhu, u tsarile:

> Naswona mi ta amukela mfumo wa tilo, n'wina lava, loko mi ha ri eka vutomi lebyi, mi tiveke Hosi ya le Tilo. Naswona mi ta va munghana wa Vun'win'wana, ni ndzhaka-kuloni na Kriste, mi nga ha tirhisiwi hi ku navela kumbe mintlhaveko, naswona mi nga ka mi nga ha onhiwi hi mavabyi. Hikuva u hundzuke Xikwembu: hikuva switlhavi hinkwaswo leswi u swi tiyiseleke loko u ha ri munhu, i swona leswi A ku nyikeke swona, hikuva a wu ri wa vumba ra ku fa, kambe hinkwaswo leswi swi fambisanaka na Xikwembu ku swi nyika, i swona leswi Xikwembu xi tshembiseke ku ku nyika swona, hikuva u endliwe xikwembu, naswona u velekeriwe vutomi lebyi nga heriki. (Hippolytus. Ku Kaneta Vukhongeri Hinkwabyo bya Vuhomboloki, Buku X, Ndzima 30)

Xikongomelo xa vanhu i ku endliwa swikwembu (tanihi vana va Xikwembu hi xiviri, vona Tipisalema 82:6) eka Mfumo wa Xikwembu lowu taka.

Mfumo lowu taka wa Xikwembu a wu ri dyondzo ya kereke yo sungula ya khatholiki (vona nakambe eBook ya hina ya mahala, leyi kumekaka eka ccog.org, leyi nge Mavonelo ya Kereke yo Sungula ya Khatholiki: Xana ntlawa wa masalela wu nga va na vukorhokeri bya vapostola lebyi yaka emahlweni?).

Swiphiqo eka Malembe-xidzana ya Vumbirhi na Vunharhu

Hambi leswi mfumo lowu a wu amukeriwa ngopfu, eka lembe-xidzana ra vumbirhi, ku pfukile murhangeri wa mupfimbani la lwisanaka na nawu loyi a vuriwaka Marcion. Marcion u dyondzisile ku lwisana na nawu wa Xikwembu, Sabata, na Mfumo wa Xikwembu wa xiviri. Hambi leswi a

solekeke hi Polycarp na van'wana, u ve na vuxaka na Kereke ya le Rhoma nkarhi wo leha naswona a swi vonaka onge a a ri na nkucetelo lowukulu eka kereke ya le Rhoma.

Eka malembe-xidzana ya vumbirhi na vunharhu, vahlakanyeti va swifaniso a va tiveka ngopfu eAlexandria (Egipta). Vahlakanyeti vo tala va swifaniso a va kaneta dyondzo ya mfumo wa Xikwembu wa xiviri. Xiya xiviko lexi vulavulaka hi van'wana va vahlakanyeti volavo va swifaniso:

> Dionysius u velekiwe eka ndyangu wa vuhosi ni rifuwo wa vapagani eAlexandria, naswona u dyondzisiwe filosofi ya vona. U tshike swikolo swa vapagani leswaku a va mudyondzisiwa wa Origen, loyi a n'wi landzeleke eka vufambisi bya xikolo xa vudyondzisi bya vukhongeri xa le Alexandria…
>
> Klementi, Orijeni, na xikolo xa Vagnostiki a va onha tidyondzo ta marito yo kwetsima hi tinhlamuselo ta vona ta vutumbuluxi na ta xifananiso… va tivekela vito ra "Va-allegoristi." Nepos u lwe na Va-allegoristi erivaleni, a tiyisisa leswaku ku ta va na ku fuma ka Kriste laha misaveni…
>
> Dionysius u kanetane ni valandzeri va Nepos, naswona hi ku ya hi xiviko xa yena… "xiyimo lexi fanaka ni lexi xi nga kona sweswi eka mfumo wa Xikwembu." Loku i ku sungula ku boxiwa ka mfumo wa Xikwembu lowu wu nga kona eka xiyimo xa sweswi xa tikereke…
>
> Nepos u siole xihoxo xa vona, a kombisa leswaku mfumo wa tilo a hi xifaniso, kambe i mfumo lowu taka wa ntiyiso wa Hosi ya hina eku pfuxiweni ku ya evutomini lebyi nga heriki...
>
> Hikokwalaho, mavonelo ya leswaku mfumo wu ta va kona eka xiyimo xa sweswi xa swilo ma tumbuluxiwile exikolweni xa Vagnosisita va Vahundzuluxi eEgipta, hi malembe ya 200 ku ya ka 250 A.D., lembe-xidzana ro helela emahlweni ka loko vabixopo va mfumo va sungula ku tekiwa tanihi lava tshamaka eswihlaleni swa vuhosi…
>
> Clement u anakanyisise mavonelo ya mfumo wa Xikwembu tanihi xiyimo xa vutivi bya xiviri bya mianakanyo hi Xikwembu. Origen u

> yi hlamuselele tanihi nhlamuselo ya moya leyi fihliweke eka marito lama nga erivaleni ya Matsalwa. (Ward, Henry Dana. The Gospel of the Kingdom: A Kingdom Not of this World; Not in this World; But to Come in the Heavenly Country, of the Resurrection from the Dead and of the Restitution of All Things. Published by Claxton, Remsen & Haffelfinger, 1870, pp. 124-125)

Hikokwalaho, loko Mubixopo Nepos a dyondzisa evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu, vahlakanyisi va dyondzo ya xifaniso va ringetile ku vanga nhlamuselo ya mavunwa, leyi nga tekiki rito hi rito, ya yona. Mubixopo Apollinaris wa le Hierapolis na yena u ringetile ku lwisana ni swihoxo swa vahlakanyisi va dyondzo ya xifaniso hi nkarhi wolowo. Lava a va ri va ka Kereke ya Xikwembu hi xiviri va yimele ntiyiso wa Mfumo wa Xikwembu wa xiviri eka matimu hinkwawo.

Herbert W. Armstrong u Dyondzise Evhangeli ya Mfumo, Ku Engetela

Eka lembe-xidzana ra vu-20, laha a nga hundza emisaveni Herbert W. Armstrong, murhangeri wo sungula wa nkarhi wa manguva lawa wa Philadelphian wa Kereke ya Xikwembu (Nhlavutelo 3:7-13), u tsarile:

> Hikuva va *ale* evhangeli ra Kriste …, misava yi boheke ku siva hi swin'wana ematshan'weni ya rona. Va boheke ku tumbuluxa *vukanganyisi!* Hikokwalaho hi twile ku vulavuriwa hi mfumo wa Xikwembu tanihi marito ntsena yo saseka lama nga riki na nhloko ni milenge—ku navela lokunene etimbilwini ta vanhu—ku wu hunguta wu va nchumu wa moya lowu nga riki kona, ku nga RI NCHUMU! Van'wana va hoxisile hi ku vula leswaku "KEREKE" hi wona mfumo … Muprofeta Daniyele, loyi a hanyeke malembe ya 600 Kriste a nga si ta, a a tiva leswaku mfumo wa Xikwembu a wu ri mfumo wa xiviri—mfumo lowu fumaka VANHU va xiviri laha misaveni …
>
> Laha … ku na nhlamuselo ya Xikwembu ya leswaku MFUMO WA XIKWEMBU I YINI: "Naswona emasikwini ya tihosi leti..."--laha ku vulavuriwa hi tintiho ta khume, xiphemu xi ri xa nsimbi kasi xiphemu xin'wana xi ri xa vumba lebyi tshovekaka hi ku olova. Leswi, hi ku hlanganisa vuprofeta lebyi na Daniyele 7, na

Nhlavutelo 13 na 17, swi kombetela eka UNITED STATES OF EUROPE leyintshwa leyi sweswi yi vumbekaka … emahlweni ka mahlo ya n'wina! Nhlavutelo 17:12 yi veka erivaleni vuxokoxoko bya leswaku ku ta va nhlanganelo wa VAHOSI KUMBE MIFUMO ya KHUME leyi (Nhlav. 17:8) yi nga ta pfuxa Mfumo wa khale wa Rhoma …

Loko Kriste a ta, u ta va a ri HOSI ya tihosi, a fuma misava hinkwayo (Nhlavutelo 19:11-16); naswona MFUMO WA *YENA*--*MFUMO WA X*IKWEMBU--ku vula Daniyele, wu ta HANGALASA mimfumo leyi hinkwayo ya misava. Nhlavutelo 11:15 yi vula hi marito lawa: "Mfumo wa misava leyi *wu hundzuke* MFUMO WA HOSI YA HINA, NI WA KRISTO WA YENA: naswona u ta fuma hilaha ku nga heriki"! Leri i MFUMO WA XIKWEMBU. I makumu ya mimfumo ya sweswi--ina, hambi ku ri United States na matiko ya Britain. Kutani swi ta hundzuka mimfumo--MIMFUMO--ya Hosi Yesu Kriste, loyi hi nkarhi wolowo a nga Hosi ya tihosi ehenhla ka misava hinkwayo. Leswi swi veka erivaleni hi ku hetiseka mhaka ya leswaku MFUMO WA XIKWEMBU i Mfumo wa xiviri. Hambi Mfumo wa Kaldiya a wu ri MFUMO—ku fana na Mfumo wa Rhoma lowu a wu ri MFUMO—na Mfumo wa XIKWEMBU i mfumo. Wu ta teka MFUMO wa TINTSHAVA ta misava. Yesu Kriste u velekiwile ku va HOSI—ku va MUFUMI! …

Yesu Kriste loyi a fambeke ehenhla ka switsunga ni swirhapa swa Misava yo Kwetsima ni le switarateni swa Yerusalema ku tlula malembe ya 1,900 lama hundzeke u ta tlhela a ta. U vurile leswaku u ta vuya. Endzhaku ka loko a hayekiwile, Xikwembu xi n'wi pfuxile eka vafi endzhaku ka masiku manharhu ni vusiku byinharhu (Mat. 12:40; Mint. 2:32; I Vak. 15:3-4). U tlhandlukerile eka Xiluvelo xa Xikwembu. Ntsindza wa Mfumo wa Vuako Hinkwabyo (Mintirho 1:9-11; Vaheveru 1:3; 8:1; 10:12; Nhlavutelo 3:21).

Hi yena "n'wankulu" wa xilemeto, loyi a yeke eHoswini ya Xikwembu—"tiko ra le kule"—ku ya vekiwa ku va Hosi ya tihosi ehenhla ka matiko hinkwawo, kutani a vuya emisaveni (Luka 19:12-27).

Nakambe, u le tilweni ku fikela eka "nkarhi wa ku vuyisela swilo hinkwaswo" (Mintirho 3:19-21). *Ku vuyisela* swi vula ku vuyisela eka xiyimo xa khale. Eka mhaka leyi, i ku vuyisela mfumo wa Xikwembu emisaveni, naswona hi mukhuva wolowo, ku vuyisela ku rhula ka misava, ni swiyimo leswi hetisekeke.

Ku pfumala ku rhula ka misava ka sweswi, tinyimpi leti kulaka ni timholovo swi ta hetelela swi vanga khombo lerikulu emisaveni lerova, loko Xikwembu xi nga ngheneleli, a ku nga ta va na munhu la ponisiwaka (Mat. 24:22). Loko swilo swi fika eka xiyimo xa le henhla-henhla xa khombo, laha ku hlwela ku nga ta herisa vutomi hinkwabyo eka pulanete leyi, Yesu Kriste u ta vuya. Eka nkarhi lowu u ta tanihi Xikwembu xa vukwembu. U ta hi matimba hinkwawo ni ku vangama ka Muvumbi la fumaka vuako hinkwabyo. (Mat. 24:30; 25:31.) U ta tanihi "Hosi ya tihosi, na Hosi ya tihosi" (Nhlavut. 19:16), ku simeka mfumo lowukulu wa misava hinkwayo ni ku fuma matiko hinkwawo "hi nhonga ya nsimbi" (Nhlavut. 19:15; 12:5) …

Kriste a nga amukeleki?

Kambe xana vanhu va ta huwelela hi ntsako, va n'wi amukela hi ku tsaka loku hundzeletiweke ni ku hiseka—xana ni tikereke ta Vukriste bya ndhavuko ti ta endla tano?

A va nge swi endli! Va ta pfumela, hikuva vafundhisi va mavunwa va Sathana (II Kor. 11:13-15) va va xisile, leswaku hi yena Antikristu. Tikereke ni tinxaka ti ta kariha hi ku ta ka yena (Nhlavut. 11:15 na 11:18), naswona mavuthu ya nyimpi hakunene ma ta ringeta ku lwa na yena ku n'wi herisa (Nhlavut. 17:14)!

Tiko-ntshwa ti ta va ti nghenelerile eka nyimpi ya makumu ya Nyimpi ya Vunharhu ya Misava leyi taka, laha ndhawu ya nyimpi yi nga ta va eYerusalema (Zak. 14:1-2) kutani Kriste a ta vuya. Hi matimba lama nga tolovelekangiki u ta "lwa na matiko wolawo" lawa ma lwaka na yena (ndzimana 3). U ta ma hlula hi ku hetiseka (Nhlavutelo 17:14)! "Milenge ya yena yi ta yima esikwini rero ehenhla ka ntshava ya Mitlhwari," laha ku nga mpfhuka wutsongo

> swinene evuxeni bya Yerusalema (Zekariya 14:4). (Armstrong HW. The Mystery of the Ages, 1984)

Bibele ri vula leswaku Yesu u ta vuya, naswona U ta hlula, kambe vo tala va ta lwa na Yena loko A vuya (Nhlavutelo 19:19). Vo tala va ta vula (hikwalaho ka ku nga twisisi vuprofeta bya Bibele, kambe xikan'we hikwalaho ka vaprofeta va mavunwa na vanhu va swa xihundla) leswaku Yesu loyi a vuyaka hi yena Antikristu wa makumu!

Leswi landzelaka na swona swi huma eka Herbert Armstrong:

> Vukhongeri bya ntiyiso--ntiyiso wa Xikwembu lowu nyikiweke matimba hi rirhandzu ra Xikwembu hi ku tirhisa Moya lowo Kwetsima...NTSAKO lowu nga vuriwiki wa ku tiva Xikwembu na Yesu Kriste--wa ku tiva NTIYISO--na ku kufumela ka RIRHANDZU ra vukwembu ra Xikwembu! ...
>
> Dyondzo ta Kereke ya xiviri ya Xikwembu i ntsena leti nge "ku hanya hi rito rin'wana ni rin'wana" ra Bibele leyi Kwetsimaka ...
>
> Vanhu va ta hundzuka ku suka eka ndlela ya "ku kuma" va ya eka ndlela ya "ku nyika"--ndlela ya Xikwembu ya rirhandzu.
>
> NTSHEMBULO LOWUNTSHWA sweswi wu ta khoma misava! (ibid)

NTSHEMBULO LOWUNTSHWA i Mfumo wa Xikwembu. Ku tivisa leswaku ntshembulo wolowo lowuntshwa wu ta ta naswona wu ta sekeriwa eka rirhandzu i xiphemu xa nkoka xa leswi evhangeli ya ntiyiso ya mfumo leyi Yesu na valandzeri va Yena va yi dyondziseke yi vulavulaka ha swona. Lexi i nchumu lowu hina eka Continuing Church of God hi wu chumayaka.

Herbert Armstrong u swi xiyile leswaku Yesu a a dyondzisa leswaku vanhu, hambi loko va ehleketa leswaku va lava ku yingisa, va arile ndlela ya vutomi ya 'ku nyika', ku nga ndlela ya rirhandzu. Swa vonaka onge a ku na munhu la twisisaka kahle nkoka wa leswi Yesu a a swi dyondzisa.

Ku ponisiwa hi ku tirhisa Yesu i xiphemu xa Evhangeli

Sweswi van'wana lava hlayeke ku fikela laha kumbexana va tivutisa hi xiave xa rifu ra Yesu eku ponisiweni. Ina, rifu ra Yena i xiphemu xa evhangeli leyi Testamente Leyintshwa na Herbert W. Armstrong havambirhi va yi tsaleke.

Testamente Leyintshwa yi kombisa leswaku evhangeli yi katsa ku ponisiwa hi ku tirhisa Yesu:

> [16] Hikuva a ndzi khomiwi hi tingana hi Evhangeli ya Kriste, hikuva i matimba ya Xikwembu ku ponisa un'wana ni un'wana la pfumelaka, ku sungula Munjhwa kutani na Mugriki (Varoma 1:16).
>
> [4] Hikokwalaho lava hangalakeke va famba hinkwako-nkwako va chumayela rito. [5] Kutani Filipo a rhelela a ya edorobeni ra Samariya a va chumayela hi Kriste. … [12] Kambe loko va pfumela Filipo loko a ri karhi a chumayela swilo leswi khumbaka mfumo wa Xikwembu ni vito ra Yesu Kriste, vavanuna ni vavasati a va hlongoriwa. … [25] Kutani loko va se vumbhoni no chumayela rito ra Hosi, va tlhelela eYerusalema, va ri karhi va chumayela evhangeli emadorobeni yo tala ya Vusamariya. [26] Ntsumi ya Hosi yi vulavula na Filipo … [40] Filipo u kumiwe eAzoto. Kutani a hundza a ri karhi a chumayela emadorobeni hinkwawo ku fikela a fika eKesareya. (Mintirho 8:4,5,12,25,26,40)
>
> [18] a va chumayela hi ta Yesu ni ku pfuka ka vafi. (Mintirho 17:18)
>
> [30] Kutani Pawulo a tshama malembe mambirhi hinkwawo endlwini ya yena leyi a yi hirheke, a amukela hinkwavo lava a va ta eka yena, [31] **a chumayela mfumo wa Xikwembu ni ku dyondzisa swilo leswi khumbaka Hosi Yesu Kriste** hi ku tiyiseka hinkwako, ku nga ri na un'we la n'wi sivelaka. (Mintirho 28:30-31)

Xiya leswaku vuchumayeri a byi katsa Yesu NA mfumo. Swa vava, ku twisisa loku faneleke ka evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu swi tala ku pfumaleka eka tidyondzo ta tikereke ta Magriki na Varoma.

Entiyisweni, ku hi pfuna ku va xiphemu xa mfumo wolowo, Xikwembu xi rhandzile vanhu swinene lerova xi rhumela Yesu ku fa hikwalaho ka hina (Yohane 3:16-17) naswona xi hi ponisa hi tintswalo ta xona (Vefesanes 2:8). Naswona sweswo i xiphemu xa mahungu lamanene (Mintirho 20:24).

Evhangeli ya Mfumo hi swona leswi Misava yi swi lavaka, Kambe ...

Ku tirhela ku rhula (Matewu 5:9) ni ku endla leswinene i swikongomelo swa nkoka (vona Vagálata 6:10). Kambe, varhangeri vo tala va misava, ku katsa na va vukhongeri, va pfumela leswaku i ntirhisano wa vanhu exikarhi ka matiko lowu nga ta tisa ku rhula ni ku humelela, ku nga ri Mfumo wa Xikwembu. Naswona hambi leswi va nga ta va na ku humelela kun'wana ka nkarhinyana, a va nge humeleli ntsena, kambe matshalatshala ya vona man'wana ya vanhu eku heteleleni ma ta tisa pulanete ya Misava exiyin'weni lexi a xi ta endla vutomi byi nga ha koteki, loko Yesu a nga vuyi ku ta simeka Mfumo wa Yena (Matewu 24:21-22). Ku lulamisa misava hi vanhu handle ka Xikwembu i evhangeli ya hava ni ya mavunwa (Tipisalema 127:1).

Vo tala emisaveni va ringeta ku hlanganisa kungu ra matiko hinkwawo ra le Babilona leri fanaka ni vukhongeri ku simeka maendlelo lamantshwa ya misava eka lembe-xidzana ra vu-21. Lexi i xilo lexi Continuing Church of God yi xi soleke ku sukela loko yi simekiwa naswona yi kunguhata ku ya emahlweni yi xi sola. Ku sukela loko Sathana a kanganyisile Eva leswaku a wela eka muxaka wa evhangeli ya yena kwalomu ka malembe ya 6000 lama hundzeke (Genesa 3), vanhu vo tala va pfumerile leswaku va tiva ku tlula Xikwembu leswi nga ta va endla vona na misava va va vanhu lavanene.

Hi ku ya hi Bibele, swi ta lava nhlanganelo wa murhangeri wa masocha eYuropa (loyi a vuriwaka Hosi ya N'walungu, a tlhela a vuriwa Xivandzana xa Nhlavutelo 13:1-10) swin'we ni murhangeri wa vukhongeri (loyi a vuriwaka muprofeta wa mavunwa, a tlhela a vuriwa Antikristu wo hetelela na Xivandzana xa timhondzo timbirhi xa Nhlavutelo 13:11-17) ku suka edorobeni ra switsunga swa nkombo (Nhlavutelo 17:9,18) ku tisa maendlelo ya misava ya 'Babilona' (Nhlavutelo 17 & 18). Hambi leswi vanhu va lavaka ku vuya ka Kriste ni ku simekiwa ka Mfumo wa Yena, vo tala emisaveni a va nge yingisi rungula leri eka lembe-xidzana ra vu-21—va ta ya emahlweni va pfumela tinxaka to hambana-hambana ta evhangeli ya mavunwa ya Sathana. Kambe misava yi ta kuma mbhoni.

Tsundzukani leswaku Yesu u dyondzise:

> [14]Naswona evhangeli leri ra mfumo ri ta chumayeriwa emisaveni hinkwayo ku va vumbhoni eka tinxaka hinkwato, kutani makumu ma ta ta. (Matewu 24:14)

Xiya leswaku evhangeli ya mfumo yi ta fika emisaveni hinkwayo tanihi vumbhoni, kutani makumu ma ta ta. "Makumu" wolawo ku nga masungulo ya "nhlomulo lowukulu.

Ku na swivangelo swo hlayanyana swa leswi.

Xin'wana hileswaku Xikwembu xi lava leswaku misava yi twa evhangeli ya ntiyiso ku nga si sungula Nxaniseko Lowukulu (lowu kombisiwaka wu sungula eka Matewu 24:21). Hikokwalaho, rungula ra evhangeli i vumbhoni ni xitsundzuxo (vona Ezekiyele 3; Amosi 3:7). Ri ta vanga ku hundzuka lokukulu ka Vamatiko (Varoma 11:25) ni ku hundzuka ka lava nga riki Vamatiko (Varoma 9:27) Yesu a nga si vuya.

Xivangelo xin'wana hileswaku nkoka wa rungula leri wu ta kanetana ni mavonelo ya Hosi leyi tlakukaka ya matimba ya Xivandzana xa N'walungu, swin'we ni Muprofeta wa Mavunwa, Antikristu wo hetelela. Lava vambirhi va ta tshembisa ku rhula hi ku tirha ka vanhu ni ku pfumelelana ka vukhongeri, kambe swi ta yisa emakumu (Matewu 24:14-22) ni ku lovisiwa (vona 1 Vatesalonika 5:3).

Hambi leswi Bibele yi vulaka leswaku hi fanele ku lwela ripfumelo ra ntiyiso ra masungulo (Jude 3), leswaku rito ra Xikwembu i ntiyiso (Yohane 17:17), ni leswaku Vakriste va ntiyiso va fanele ku hambana ni lava va pfumelelanaka ni vugandzeri bya vamatiko (2 Vakorinto 6:14-17), vo tala va ta vula leswaku "evhangeli" ya vona (mahungu lamanene) yi katsa ku pfumelelana leswaku ku va ni ku rhula ni vun'we. Swo vava, evhangeli ya ntiyiso ya Mfumo wa Xikwembu yi ta tekiwa tanihi evhangeli ya mavunwa hi vo tala va lava va tlakusaka maendlelo ya vukwembu-nkulu na vukhongeri-byo-hlanganela bya Xivandzana na Muprofeta wa Mavunwa (Antikristu wo hetelela).

Hikwalaho ka swikombiso na masingita ya mavunwa leswi fambisanaka na vona (2 Vatesalonika 2:9), vo tala emisaveni va ta hlawula ku pfumela mavunwa (2 Vatesalonika 2:9-12) ematshan'weni ya rungula ra evhangeli.

Hikwalaho ka ku sola loku nga lulamangiki ka Mfumo wa Xikwembu wa gidi ra malembe hi Vakatoliki va Rhoma, Vanghegheleni va Vuxa, Valuteri, na van'wana, vo tala va ta vula hi xihoxo leswaku rungula ra evhangeli ya gidi ra malembe ya Mfumo wa Xikwembu i evhangeli ya mavunwa leyi fambisanaka na Xivandzana na Antikristu.

Loko ku nga si sungula Nxaniseko Lowukulu, Vakriste vo tshembeka va le Filadelfiya (Nhlavutelo 3:7-13) va ta va va fikelela misava (Matewu 24:14) va ri karhi va huwelela evhangeli ya gidi ra malembe ya mfumo naswona va byela misava leswi varhangeri van'wana va misava (ku katsa na Xivandzana na Muprofeta wa Mavunwa) va nga ta va va ri karhi va swi endla.

Va ta seketela ku byela misava rungula ra leswaku Xivandzana, Hosi ya matimba ya N'walungu, swin'we na Muprofeta wa Mavunwa, Antikristu wo hetelela, eku heteleleni va ta lovisa (swin'we na van'wana va vatirhisani va vona) USA na matiko ya Vanghelo ya United Kingdom, Canada, Australia, na New Zealand (Daniyele 11:24,39) naswona endzhaku ka nkarhinyana va ta lovisa nhlanganelo wa Maarabu/Vuislem (Daniyele 11:40-43), va tirha tanihi switirhisiwa swa madimona (Nhlavutelo 16:13-14), naswona eku heteleleni va ta lwa na Yesu Kriste loko A vuya (Nhlavutelo 16:14; 19:19-20). Va-Filadelfia lava tshembekaka (Nhlavutelo 3:7-13) va ta va va ri karhi va tivisa leswaku mfumo wa gidi ra malembe wa Xikwembu wu le kusuhi ku ta.

Leswi swi nga ha vanga ku hangalasiwa lokukulu eka vuhaxi bya mahungu naswona swi ta pfuna ku hetisisa Mat 24:14. Hina eka Continuing Church of God hi lunghiselela matsalwa (hi tindzimi to tala), hi engetela eka tiwebusayiti, naswona hi teka magoza man'wana ku tilunghiselela 'ntirho lowu komaka' (vona Varoma 9:28) lowu nga ta pfuna ku yisa eka xiboho xa Xikwembu xa leswaku Mat 24:14 yi hetisekisiwile hi ku ringanela tanihi vumbhoni bya makumu lawa ya taka.

'Evhangeli ya mavunwa' leyi huwelelaka varhangeri va misava (kumbexana muxaka wo 'wana' wa murhangeri lonkulu wa le Yuropa swin'we na mufundhisi-nkulu la cinciweke loyi *a nga ta vula* leswaku i wa vukhongeri bya Khatoliki) a va nge swi rhandzi ku huwelela loku—a va nge lavi leswaku misava yi tiva leswi va nga ta swi endla hakunene (naswona kumbexana na

vona a va nge swi pfumeli eku sunguleni, vona Esaya 10:5-7). Vona na/kumbe vaseketeri va vona va nga ha dyondzisa hi mavunwa leswaku Vakriste vo tshembeka va le Filadelfiya va ta va va ri karhi va kholwisa dyondzo ya vuhunguki (vumileni) ya antichristu la taka. Swisolo swihi na swihi leswi vona na/kumbe valandzeri va vona va nga ha swi vula eka vakholwa vo tshembeka va le Filadelfiya na Continuing Church of God swi ta vanga nxaniso (Daniyele 11:29-35; Nhlavutelo 12:13-15). Leswi swi ta tlhela swi yisa emakumu—ku sungula ka Nxaniseko lowukulu (Matewu 24:21; Daniyele 11:39; vona Matewu 24:14-15; Daniyele 11:31) swin'we ni nkarhi wa malembe manharhu na hafu wa nsirhelelo eka Vakriste lava tshembekaka va le Philadelphia (Nhlavutelo 3:10; 12:14-16).

Xivandzana na Muprofeta wa Mavunwa va ta ringeta ku tirhisa nxaniso, vuxisi bya ikhonomi, swikombiso, masingita ya mavunwa, ku dlaya, na ntshikelelo wun'wana (Nhlavutelo 13:10-17; 16:14; Daniyele 7:25; 2 Vatesalonika 2:9-10) leswaku va fuma. Vakriste va ta vutisa:

> [10] "Ku fikela rini, Hosi, Lowo kwetsima ni wo tshembeka, u nga si avanyisa ni ku rihisela ngati ya hina eka lava va tshamaka emisaveni?" (Nhlavutelo 6:10)

Ku ringana malembe hinkwawo, vanhu va Xikwembu va tshame va tivutisa va ku, "Xana ku ta teka nkarhi wo tanihi kwihi leswaku Yesu a vuya?"

Hambi leswi hi nga tivi siku kumbe awara, hi langutele leswaku Yesu u ta vuya (naswona Mfumo wa Xikwembu wa malembe ya gidi wu simekiwa) eka lembe-xidzana ra vu-21 hi ku ya hi matsalwa yo tala (xik. Matewu 24:4-34; Tipisalema 90:4; Hosiya 6:2; Luka 21:7-36; Vaheveru 1:1-2; 4:4,11; 2 Petro 3:3-8; 1 Vatesalonika 5:4), swiyenge swin'wana swa swona leswi sweswi hi swi vonaka swi hetiseka.

Loko Yesu a nga ngheneleli, vanhu va ta va va herisile vutomi hinkwabyo:

> [21] Hikuva nkarhi wolowo ku ta va na maxangu lamakulu, lawa nga si tshamaka ma va kona ku sukela eku sunguleni ka misava ku fikela sweswi, naswona a ma nge he vi kona. [22] Loko masiku wolawo a ma nga komisiwanga, a ku nga ta ponisiwa nyama ni yin'we; kambe

hikwalaho ka lava hlawuriweke masiku wolawo ma ta komisiwa. (Matewu 24:21-22)

> [29] Hi ku hatlisa endzhaku ka ntshikilelo wa masiku wolawo dyambu ri ta nyumisiwa, ni n'weti a wu nge nyiki ku vonakala ka wona; tinyeleti ti ta wa etilweni, ni matimba ya matilo ma ta tsekatseka. [30] Kutani xikombiso xa N'wana wa Munhu xi ta humelela etilweni, kutani tinxaka hinkwato ta misava ti ta rila, kutani ti ta vona N'wana wa Munhu a ta eka mapapa ya tilo a ri na matimba ni ku vangama lokukulu. [31]Kutani u ta rhumela tintsumi ta yena hi mpfumawulo lowukulu wa xitiringo, kutani ti ta hlengeleta vahlawuriwa va yena ku suka eka mimoya ya mune, ku suka emakumu ka tilo ku ya fika emakumu rin'wana. (Matewu 24:29-31)

Mfumo wa Xikwembu hi swona leswi misava yi swi lavaka.

Vahulumendzi va Mfumo

Xana xiave xa wena i yini eka Mfumo?

Sweswi, loko u ri Mukriste wa ntiyiso, u fanele ku va muyimeri wa Yesu ni Mfumo wa Xikwembu. Xiya leswi Muapostola Pawulo a swi tsaleke:

> [20] Sweswi-ke, hi varhumiwa va Kriste, onge hiloko Xikwembu xi kombela hi ku tirhisa hina: hi kombela eka n'wina hi ku yimela Kriste, mi pfumelelana na Xikwembu. (2 Vakorinto 5:20)

> [14] Hikokwalaho yimani, mi bohe riqingho ra ntiyiso, mi ambale xifunengeto xa vunene, [15] mi nwaya milenge hi malwandla ya evhangeli ya kurhula; [16] Ehenhla ka hinkwaswo, mi teka xitlhangu xa ripfumelo, lexi mi nga ta kota ku tima hi xona misipha hinkwayo ya ndzilo ya lowo homboloka. [17] Teka na helmete ya ku ponisiwa, na fumu ra Moya, leri nga rito ra Xikwembu; [18] u khongela nkarhi hinkwawo hi swikhongelo hinkwaswo na swikombelo eMoyeni, u tihlayisela hi ku tiyimisela hinkwako na swikombelo eka vakwetsimi hinkwavo— [19] naswona ni mina, leswaku ndzi nyikiwa marito, leswaku ndzi ta pfula nomo wa mina hi xivindzi ku tivisa xihundla xa evhangeli, [20] leyi ndzi nga muyimeri wa yona

emakhotsweni; leswaku eka yona ndzi ta vulavula hi xivindzi, hilaha ndzi faneleke ku vulavula hakona. (Vefesanesianu 6:14-20)

Xana ntsumi i yini? *Merriam-Webster* yi na nhlamuselo leyi landzelaka:

> 1**:** murhumiwa wa ximfumo; *ngopfungopfu***:** muyimeri wa vudiplomati wa xiyimo xa le henhla swinene loyi a amukeriweke hi mfumo wa le handle kumbe hosi tanihi muyimeri la tshamaka wa mfumo kumbe hosi ya yena kumbe loyi a hlawuriweke ku endla ntirho wo hlawuleka wa vudiplomati lowu hakanyingi wu nga wa nkarhinyana
>
> 2 *a***:** muyimeri la pfumeleriwaka kumbe murhumiwa

Loko u ri Mukriste wa ntiyiso, u rhumeriwa wa ximfumo, hikwalaho ka Kriste! Xiya leswi Muapostola Petro a swi tsaleke:

> [9]Kambe n'wina mi rixaka leri hlawuriweke, vaprista va vuhosi, tiko leri hlawulekeke, vanhu va Xikwembu vo hlawuleka, leswaku mi ta hangalasa ku dzunisa ka Loya mi vitaneke ku suka eka munyama mi nghena eka ku vonakala ka yena loku hlamarisaka; [10]lava khale a mi nga ri vanhu, kambe sweswi mi vanhu va Xikwembu; lava a va nga kombeliwanga tintswalo, kambe sweswi mi kombeliwile tintswalo. (1 Petro 2:9-10)

Tanihi Vakriste, hi fanele ku va xiphemu xa tiko leri hlawulekeke.

Hi rixaka rihi leri ku nga rixaka leri hlawulekeke sweswi?

Kahle-kahle, a ku na mfumo wun'we na wun'we wa misava leyi—kambe eku heteleleni swi ta va xiphemu xa Mfumo wa Kriste (Nhlavutelo 11:15). I tiko ra Xikwembu, Mfumo wa Xona lowu nga lowo kwetsima.

Tanihi vaambasadori, a hi tolovelanga ku nghenelela eka tipolitiki ta matiko ta misava leyi. Kambe hi fanele ku hanya hi ndlela ya vutomi ya Xikwembu sweswi (vona nakambe eBook ya mahala leyi kumekaka eka www.ccog.org leyi nge: *Vakriste: Vaambasadori va Mfumo wa Xikwembu, Swiletelo swa Bibele swo hanya tanihi Mukriste*). Hi ku hanya hi ndlela ya vutomi ya Xikwembu sweswi, hi dyondza kahle leswaku ha yini tindlela ta Xikwembu

ti ri letinene ku tlula hinkwato, leswaku eka Mfumo wa xona hi ta va tihosi ni varhangeri naswona hi fuma na Kriste laha misaveni:

> [5] Eka yena la hi rhandzeke, a hi hlantswa eswidyohweni swa hina hi ngati ya yena, [6] naswona a endle hina ku va tihosi ni varhangeri eka Xikwembu xa yena ni Tatana wa yena; eka yena a ku ve ni ku vangama ni mfumo hilaha ku nga heriki ni hilaha ku nga heriki. Amen. (Nhlavutelo 1:5-6)

> [10] Naswona va hi endle valawuri ni vaprista eka Xikwembu xa hina; Kutani hi ta fuma emisaveni. (Nhlavutelo 5:10)

Xin'wana xa swilo leswi nga ta va kona hi vumundzuku mayelana ni ku va tihosi ni vaprista i ku dyondzisa lava va nga ta va va fa leswaku va famba eka tindlela ta Xikwembu:

> [19] Hikuva vanhu va ta tshama eZiyoni le Yerusalema; A mi nge tlheli mi rila. U ta va na tintswalo swinene eka n'wina loko a twa ku rila ka n'wina; Loko a twa, u ta mi hlamula. [20] Hambi loko Hosi yi mi nyika Xinkwa xa maxangu na mati ya maxangu, Vadyondzisi va n'wina a va nge he fihli eka n'wina, Kambe mahlo ya n'wina ma ta vona vadyondzisi va n'wina. [21] Tindleve ta wena ti ta twa rito endzhaku ka wena, ri ku, "Ndlela hi leyi, famba eka yona," Loko u hundzulukela exineneni kumbe loko u hundzulukela eximatsini. (Esaya 30:19-21)

Hambi leswi lexi ku nga vhumbhori bya mfumo wa gidi ra malembe, eka nguva leyi Vakriste va fanele ku lunghiselela ku dyondzisa:

> [12]… hi nkarhi lowu a mi fanele ku va vadyondzisi, (Vaheveru 5:12)

> [15] Kambe, hlawulemisani Hosi Xikwembu etimbilwini ta n'wina, mi tiyimiserile nkarhi hinkwawo ku hlamula un'wana ni un'wana la mi vutisaka xivangelo xa ntshembo lowu mi nga na wona, hi ku titsongahata ni ku chava: (1 Petro 3:15)

Bibele ri kombisa leswaku vo tala va Vakriste lava tshembekaka swinene, emahlweni nyana ka ku sungula ka Nxaniseko Lowukulu, va ta dyondzisa vo tala:

> [33] Naswona lava va dyondzeke exikarhi ka vanhu va ta dyondzisa vo tala (Daniyele 11:33;)

Hikokwalaho, ku dyondza ni ku kula eka tintswalo ni vutivi (2 Petro 3:18), i nchumu lowu hi faneleke ku wu endla sweswi. Yesu u te, "mi ta va timbhoni ta Mina eYerusalema, ni le Yuda hinkwayo ni le Samariya, ku fikela emakumu ka misava" (Mintirho 1:8). Xiphemu xa ntirho wa n'wina eka Mfumo wa Xikwembu i ku kota ku dyondzisa.

Naswona eka Vakriste va le Filadelfiya lava tshembekaka swinene (Nhlavutelo 3:7-13), leswi swi ta katsa ni ku seketela vumbhoni bya nkoka bya evhangeli emahlweni ka ku sungula ka mfumo wa Xikwembu wa gidi ra malembe (vona Matewu 24:14).

Endzhaku ka loko Mfumo wa Xikwembu wu simekiwile, vanhu va Xikwembu va ta tirhisiwa ku pfuna ku pfuxeta pulanete leyi onhakeke:

> [12] Lava va humaka exikarhi ka n'wina va ta aka tindhawu ta khale leti nga na makhumbi;
> Mi ta pfuxa masungulo ya tinxaka to tala; Kutani mi ta vuriwa Mupfuxi wa swirhumbana, Muvuyiseli wa switarata leswaku ku tshama eka swona. (Esaya 58:12)

Hikokwalaho, vanhu va Xikwembu lava hanyeke hi ndlela ya Xikwembu eka nguva leyi va ta olovisela vanhu ku tshama emadorobeni (na le tindhawini tin'wana) hi nkarhi lowu wa ku pfuxeta hi nkarhi wa gidi ra malembe.

Misava yi ta va yi ri ndhawu yo antswa hakunene. Hi fanele ku va vaambasadori va Kriste sweswi, leswaku na hina hi ta tirha eka Mfumo wa Yena.

Rungula ra Ntiyiso ra Evhangeli ra Cinca

Yesu u te, "Loko mi tshama eka rito ra mina, hakunene mi vadyondzisiwa va mina. 32 Kutani mi ta tiva ntiyiso, kutani ntiyiso wu ta mi ntshunxa" (Yohane 8:31-32). Ku tiva ntiyiso hi evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu swi hi ntshunxa eka ku khomiwa hi switshembiso swa mavunwa swa misava leyi. Hi nga seketela hi xivindzi kungu leri tirhaka—kungu ra Xikwembu! Sathana u xisile misava hinkwayo (Nhlavutelo 12:9) naswona Mfumo wa

Xikwembu i nhlamulo ya ntiyiso. Hi fanele ku yimela ni ku yimelela ntiyiso (vona Yohane 18:37).

Rungula ra evhangeli a ri vulavuli hi ku ponisiwa ka munhu hi xiyexe ntsena. Mahungu lamanene ya Mfumo wa Xikwembu ma fanele ku cinca munhu eka nkarhi lowu:

> [2] Mi nga fambisani ni misava leyi, kambe cinca hi ku pfuxeta mianakanyo ya n'wina, leswaku mi ta kuma ku rhandza ka Xikwembu loku ku lulameke, loku amukelekaka ni loku hetisekeke. (Varoma 12:2)

Vakriste va ntiyiso va hundzuriwa leswaku va tirhela Xikwembu na van'wana:

> [22]N'wina mahlonga, yingisani vinyi va n'wina eka hinkwaswo leswi fambaka na nyama, ku nga ri hi ku tirha hi mahlo ntsena, tanihi lava rhandzaka ku tsakisa vanhu, kambe hi ku tshembeka ka mbilu, mi chava Xikwembu. [23]Naswona hinkwaswo leswi mi swi endlaka, swi endleni hi mbilu hinkwayo, onge i Hosi, ku nga ri vanhu, [24]mi tiva leswaku eka Hosi mi ta kuma hakelo ya ndzhaka; hikuva mi tirhela Hosi leyi nga Kriste. (Vakolosa 3:22-24)

> [28]Hikokwalaho, tanihi leswi hi amukelaka mfumo lowu nga tsekatsekiki, a hi ve na tintswalo, leswaku hi ta tirhela Xikwembu hi ndlela leyi amukelekaka hi xichavo ni ku chava Xikwembu. (Vaheveru 12:28)

Vakriste va ntiyiso va hanya hi ndlela yo hambana na misava. Hi amukela milawu ya Xikwembu ku tlula ya misava mayelana na leswi lulameke na leswi hoxeke. Lowo lulama u hanya hi ripfumelo (Vaheveru 10:38), hikuva swi lava ripfumelo ku hanya hi ndlela ya Xikwembu eka nguva leyi. Vakriste a va tekiwa va hambanile swinene na misava leyi a va hanya eka yona, lerova ndlela ya vona yo hanya yi vuriwa "Ndlela" eka Testamente Leyintshwa (Mintirho 9:2; 19:9; 24:14,22). Misava yi hanya hi vutianakanyi, yi xisiwile ehansi ka vulawuri bya Sathana, eka leswi vuriwaka "ndlela ya Kaini" (Juda 11).

Evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu i rungula ra vutshamo, ntsako, na ku rhula (Varoma 14:17). Rito ra vuprofeta, loko ri twisisiwa kahle, ra chavelela (vona 1 Vakorinto 14:3; 1 Vatesalonika 4:18), ngopfungopfu loko hi vona misava yi wa (vona Luka 21:8-36). Ndlela ya ntiyiso ya vutomi bya Vukriste yi yisa eka ku humelela ka moya ni mikateko ya nyama (Marko 10:29-30). Leyi i y n'wana wa swivangelo leswi endlaka leswaku lava va hanyaka hi yona va twisisa leswaku misava yi lava Mfumo wa Xikwembu. Vakriste i tintshuxo ta Mfumo wa Xikwembu.

Vakriste va veka ntshembo wa hina eka swa moya, ku nga ri eka swa nyama, hambi leswi hi hanyaka emisaveni ya nyama (Varoma 8:5-8). Hi na "ntshembho wa evhangeli" (Vakolosa 1:23). Lexi i xilo lexi Vakriste vo sungula a va xi twisisa, lexi vo tala lava tivekaka va landzela Yesu namuntlha va nga xi twisisiki hakunene.

6. Tikereke ta Magriki na Varhoma ti dyondzisa leswaku Mfumo i wa nkoka, Kambe...

Kereke ta Magriki na Varhoma ti pfumela leswaku ti dyondzisa swiyenge swa Mfumo wa Xikwembu, kambe ti na xiphiqo xo twisisa hi xiviri leswaku i yini hakunene. Hi xikombiso, *The Catholic Encyclopedia* yi dyondzisa leswi hi mfumo:

> Kriste … Eka xiyimo xin'wana na xin'wana eka dyondzo ya Yena ya ku ta ka mfumo lowu, swiyenge swa wona swo hambanahambana, nhlamuselo ya wona leyi kongomeke, ndlela leyi wu faneleke wu kumiwa ha yona, swi vumba xisekelo xa tidyondzo ta Yena, ku fikela laha dyondzo ya Yena yi vuriwaka "evhangeli ya mfumo"...va sungule ku vulavula hi Kereke tanihi "mfumo wa Xikwembu"; vona Kol., I, 13; I Tes., ii, 12; Apok., I, 6, 9; v, 10, na swin'wana. ...swi vula Kereke tanihi nhlangano wolowo wa Vukwembu … (Mupapa H. Mfumo wa Xikwembu. The Catholic Encyclopedia, Vholumo VIII. 1910)

Hambi leswi laha henhla ku kombeteriweke eka "Kol., I, 13; I Tes., ii, 12; Apok., I, 6, 9; v, 10," loko u ya languta tindzimana leti, u ta kuma leswaku a ku na ni yin'we ya tona leyi vulaka nchumu hi ***Kereke*** ku va Mfumo wa Xikwembu. Ti dyondzisa leswaku vapfumeri va ta va xiphemu xa Mfumo wa Xikwembu kumbe leswaku i mfumo wa Yesu. Bibele ri lemukisa leswaku vo tala va ta cinca evhangeli kumbe ku hundzukela eka yin'wana, leyi nga riki ya ntiyiso (Vagálata 1:3-9). Swa vava, vanhu vo hambanahambana va endle tano.

Yesu u dyondzise, "Hi mina ndlela, ntiyiso, ni vutomi. A ku na munhu la taka eka Tatana handle ka hi ku tirhisa Mina" (Yohane 14:6). Petro u dyondzise, "Naswona a ku na ku ponisiwa eka un'wana, hikuva a ku na vito rin'wana ehansi ka tilo leri nyikiweke vanhu leri hi faneleke ku ponisiwa ha rona" (Mintirho 4:12). Petro u byele Vayuda leswaku hinkwavo va fanele ku va ni ripfumelo ro hundzuka ni ku amukela Yesu leswaku va ponisiwa (Mintirho 2:38).

Ku hambana na leswi, Mupapa Francis la nga hundza emisaveni u dyondzisile leswaku vanhu lava nga pfumeriki eka Xikwembu, handle ka Yesu, va nga ponisiwa hi mintirho leyinene! U tlhela a dyondzisa leswaku Vayuda va nga ponisiwa handle ko amukela Yesu! Ku engetela kwalaho, yena na van'wana va Magriki na Varhoma va vonaka va teka leswaku xivumbeko lexi nga riki xa Bibele xa 'Mariya' i xilotlelo xa evhangeli swin'we ni ku va xilotlelo xa vun'we bya tikereke na bya vukhongeri byo hambana-hambana. Swa vava, vona na van'wana a va twisisi nkoka wa Yesu HAMBI na Evhangeli ya ntiyiso ya Mfumo wa Xikwembu. Vo tala va hangalasa tivhangeli ta mavunwa.

Vo tala va lava ku hanya hi ku vona naswona va va na ripfumelo emisaveni. Testamente Leyintshwa yi dyondzisa leswaku Vakriste va fanele ku languta ehenhla:

> [2] Langutisani mbilu ya n'wina eka swilo leswi nga le henhla, ku nga ri eka leswi nga la misaveni. (Vakolosa 3:2)
>
> [7] Hikuva hi famba hi ripfumelo, ku nga ri hi ku vona. (2 Vakorinto 5:7)

Kambe, Mupapa Pius XI hi xisekelo u dyondzisile ku famba hi ku vona ka kereke ya yena:

> ... Kereke ya Khatoliki ... i mfumo wa Kriste laha misaveni. (encyclical ya Pius leyi vuriwaka *Quas Primas*).

Websayiti ya *CatholicBible101* yi vula leswaku, "Mfumo wa Xikwembu wu simekiwile laha misaveni hi Yesu Kriste hi lembe ra 33 AD, hi xivumbeko xa Kereke ya Yena, leyi rhangeriweke hi Petro...kereke ya Khatoliki." Kambe Mfumo wa Xikwembu wa malembe ya gidi a wu laha naswona a hi Kereke ya Rhoma. Loko wu ta, wu ta va laha misaveni. Hambi leswi Kereke ya ntiyiso ya Xikwembu yi nga na "swilotlelo swa mfumo" (Matewu 16:19), lava va vulaka leswaku kereke i mfumo wa Xikwembu "va teke xilotlelo xa vutivi" (Luka 11:52).

Kereke ya Rhoma yi dyondzisa hi matimba ngopfu ku lwisana na Mfumo wa Xikwembu wa malembe ya gidi lowu nga ta ta emisaveni, lerova hi xiviri i

yona ntsena "dyondzo ya Antikristu" leyi boxiweke eka *Khatikisimu ya* ximfumo *ya Kereke ya Khatoliki*:

> **676** Vuxisi bya Antikristu se byi sungula ku vonaka emisaveni nkarhi wun'wana na wun'wana loko ku vuriwa leswaku ku nga hetisisiwa endzeni ka matimu ntshembo wa vumesiya lowu wu nga hetisisekaka ntsena handle ka matimu hi vuavanyisi bya makumu. Kereke yi arile hambi ku ri swivumbeko leswi cinciweke swa vukanganyisi lebyi bya mfumo lowu taka ehansi ka vito ra vukhulungwani bya malembe ya gidi … (Catechism of the Catholic Church. Imprimatur Potest +Joseph Cardinal Ratzinger. Doubleday, NY 1995, p. 194)

Swa vava, lava pfumelelanaka na mavonelo wolawo va ta va na swiphiqo leswikulu eku heri ka nkarhi loko ku ri karhi ku chumayeriwa Evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu. Van'wana va ta teka magoza yo biha swinene eka lava va yi chumayelaka (Daniyele 7:25; 11:30-36). Kambe, u nga ha ehleketa, xana hinkwavo lava vuleke leswaku Yesu i Hosi a va nge vi eka mfumo? E-e, a va nge vi kona. Xiya leswi Yesu a swi vuleke:

> 21 "Ku nga ri hinkwavo lava vuleke eka Mina, 'Hosi, Hosi,' lava nga ta nghena eka mfumo wa tilo, kambe loyi a endlaka ku rhandza ka Tatana wa Mina la nge tilweni. 22 Vo tala va ta vula eka Mina esikwini rero, 'Hosi, Hosi, xana a hi vhumbhangelanga hi vito ra Wena, hi hlongorile madimona hi vito ra Wena, naswona hi endle masingita yo tala hi vito ra Wena?' 23 Kutani ndzi ta va byela, 'A ndzi mi tivanga; sukani eka Mina, n'wina lava endlaka vudyoho!' (Matewu 7:21-23)

Muapostola Pawulo u vurile leswaku "xihundla xa vudyoho" a xi "tirha khale" (2 Vatesalonika 2:7) enkarhini wa yena. Vudyoho lebyi byi tlhela byi fambisana na nchumu lowu Bibele yi tsundzuxaka hi wona emahelweni ya misava lowu vuriwaka "Xihundla, Babulona Leyikulu" (Nhlavutelo 17:3-5).

"Xihundla xa vudyoho" xi fambisana na Vakriste lava tivulaka leswaku va pfumela kambe va nga pfumeli leswaku va fanele ku lwela ku hlayisa nawu wa Swileriso swa Khume swa Xikwembu, na swin'wana, naswona/kumbe ku na swilo swo tala leswi amukelekaka leswi swi nga wu landzeleleki,

naswona/kumbe ku na tindlela leti amukelekaka to tisola loko va tlule nawu wa Xikwembu, kutani hambi leswi va ehleketaka leswaku va na xivumbeko xa nawu wa Xikwembu, a va hlayisi xivumbeko xa Vukriste lebyi Yesu kumbe vaapostola va Yena a va ta byi amukela tanihi lebyi faneleke.

Vo tala lava vuleke va ri Vakriste va fana na Vafarisi lava tlulaka milawu ya Xikwembu, kambe va vula leswaku mikhuva ya vona yi endla leswi swi amukeleka—Yesu u sorile mukhuva wolowo (Matewu 15:3-9)! Esaya na yena u tsundzuxile leswaku vanhu lava vuleke va ri va Xikwembu va ta pfukela nawu wa Xona (Esaya 30:9). Swa vava, ku pfukela loku ka ku pfumala nawu i nchumu lowu hi wu vonaka ku fikela na namuntlha.

"Xihundla" xin'wana lexi vonakaka i ku Kereke ya Rhoma yi vonaka yi pfumela leswaku maendlelo ya yona ya vusocha ya vukwamukeri bya madzivamari na vukhongeri byo hambana-hambana swi ta tisa kurhula na muxaka lowu nga riki wa le Bibeleni wa Mfumo wa Xikwembu laha misaveni. Matsalwa ma lemukisa hi ta vun'we bya vukwamukeri bya madzivamari lebyi taka, lebyi ma dyondzisaka leswaku, ku ringana malembe ma nga ri mangani, byi ta humelela (xiya: ku kombisiwa *Bibele ya New Jerusalem*, vuhundzuluxeri lebyi pfumeleriweke hi Kereke ya Rhoma Katoliki):

> [4]Va nkhinsama emahlweni ka dragona hikuva a nyikile xivandzana matimba ya yena; va tlhela va nkhinsama emahlweni ka xivandzana, va ku, 'I mani la nga ringanaka ni xivandzana?' I mani la nga lwaka na xona?' [5]Xivandzana xi pfumeleriwile ku humesa marito ya xona ya ku tidzunisa ni ya ku rhukana Xikwembu, ni ku tirha tin'hweti ta makumemune na timbirhi;[6]kutani xi humesa marito ya xona ya ku rhukana Xikwembu, vito ra xona, Ntlawa wa xona wa le tilweni ni hinkwavo lava va sirheleriweke kona. [7]Yi pfumeleriwile ku lwa na vakwetsimi yi va hlula, naswona yi nyikiwile matimba ehenhla ka tinxaka hinkwato, vanhu, ririmi na tiko; [8]naswona vanhu hinkwavo va misava va ta yi gandzela, ku nga, un'wana na un'wana loyi vito ra yena ri nga tsariwangiki eka buku ya vutomi ya Xinyimpfana lexi nyikeriwaka xifaniso ku sukela masungulweni ya misava. [9] Un'wana ni un'wana la twaka, a a yingise: [10] Lava va yaka evukhotsweni, va yisiwe evukhotsweni;

lava va faka hi fumu, va furiwe hi fumu. Hi xona xivangelo lexi vakwetsimi va faneleke ku va ni ku tiyisela ni ripfumelo. (Nhlavutelo 13:4-10, NJB)

Bibele ri lemukisa hi ku va ni vun'we bya Babilona bya nkarhi wa makumu:

> [1] Un'wana wa tintsumi ta nkombo leti a ti khome swibya swa nkombo a ta eka mina a vulavula na mina, a ku, 'Tana laha ndzi ta ku kombisa xigwevo xa muoswi lonkulu loyi a tshamaka eka mati yo tala,[2] loyi vuhosi hinkwabyo bya misava byi oneke miri eka yena, loyi a dyiseke vanhu hinkwavo va misava hi vhinyo ya vuoswi bya yena.' [3] U ndzi yise hi moya enhoveni, kutani kwalaho ndzi vona wansati a khandziye xivandzana xo tshwuka lexi a xi ri na tinhloko ta nkombo na timhondzo ta khume, naswona a xi tsariwe mavito yo rhuketela Xikwembu hinkwako.[4] Wansati a a ambale lapi ro leha ro hlaza na ro tshwuka, a vangama hi nsuku na maribye ya risima na mavhele, a khome xigubu xa nsuku lexi a xi tele hi thyaka ro nyenyetsa ra vumbhisa bya yena; [5] **ehenhla ka nhloko ya yena a ku tsariwe vito, vito ra xihundla: 'Babilona Leyikulu, mana wa vadyohi hinkwavo va masangu ni mikhuva hinkwayo yo nyenyetsa emisaveni**.' [6] Ndzi vone leswaku a a pyopyiwile hi ngati ya vakwetsimi, ni ngati ya timbhoni ta Yesu; naswona loko ndzi n'wi vona, ndzi hlamarile swinene. (Nhlavutelo 17:1-6)

> [9] 'Leswi swi lava vutlhari. **Swin'we swa nkombo i switsunga swa nkombo**, laha wansati a tshamaka ehenhla ka swona . . . [18] Wansati loyi u n'wi voneke **i doroba lerikulu** leri nga na vulawuri ehenhla ka vafumi hinkwavo va misava.' (Nhlavutelo 17:9,18, NJB)

> [1] Endzhaku ka leswi, ndzi vone ntsumi yin'wana yi rhelela yi huma etilweni, yi nyikiwe matimba lamakulu; misava yi voningela hi ku vangama ka yona. [2] Hi rito ra yona leri tlakukeke yi huwelela, yi ku, 'Babylona yi wile, **Babylona ya Mufumi Lonkulu** yi wile, naswona yi hundzuke ndhawu ya madimona ni vutshamo bya moya wun'wana ni wun'wana lowo nyama ni xinyenyana xa thyaka, lexi nyenyetsaka. [3] Matiko hinkwawo ma nwe ngopfu vhinyo ra vumbhisa bya yona; hosi yin'wana ni yin'wana emisaveni yi tihanyisile na yona, naswona muxavisi un'wana ni un'wana u fuwile

hi vumbhisa bya yona.' [4] Ku twakala rito rin'wana ri huma etilweni; ndzi ri twile ri ku, **'Humani eka yona, n'wina vanhu va mina, leswaku mi nga teki xiavelo eka swidyoho swa yona, ni leswaku mi nga khomiwi hi swigwevo leswi fanaka**. [5] Swihoxo swa yena swi fikelele etilweni, naswona Xikwembu xi tsundzuke vugevenga bya yena: yi khomeni hi ndlela leyi yi khomeke van'wana ha yona. [6] Yi fanele ku hakeleriwa kambirhi leswi yi swi endleke. Yi fanele ku nwa nkwama lowu tiyeke kambirhi wa vuxongi bya yona. [7] Vudyoho bya yona hinkwabyo bya vutlakati ni vuhunguki byi fanele ku landzeriwa hi xigwevo kumbe maxangu. U ehleketa a ku, 'Ndzi tshamisekile exiluvelweni tanihi hosi ya xisati; a ndzi phayiphayi naswona a ndzi nge tivi ku feriwa.' [8]Hikwalaho ka sweswo, hi siku rin'we, makhombo ma ta wela ehenhla ka yena: mavabyi, ku rila ni ndlala. U ta hisiwa ku fikela a va ntshuri. Hosi Xikwembu lexi xi yi gweveke xi ni matimba swinene.' [9]'Ku ta va ni ku rila ni ku lila hikwalaho ka yena hi tihosi ta misava leti ti tinyiketeke eka yena hi swa masangu ni ku va ni minkhuvo ya manyala na yena. Va vona musi loko a ri karhi a pfurha, (Nhlavutelo 18:1-9, NJB)

Eka Zakariya, Bibele ri lemukisa hi ta Babilona leyi taka naswona ri kombisa leswaku vun'we lebyi faneleke a byi nge vi kona *ku fikela loko* Yesu a vuya:

[10] Xalamukani! Xalamukani! Balekani etikweni ra le n'walungwini -- ku vula Yehovha -- hikuva ndzi mi hangalasile eka mimoya ya mune ya tilo -- ku vula Yehovha. [11] Xalamukani! Balekani, **Sioni, leyi tshamaka ni n'wana wa xisati wa Babilona!**

[12] Hikuva Yehovha wa Mavuthu u te, tanihi leswi Ku vangama ku rhumeke

eka vanhu lava va mi phangeke, 'Un'wana ni un'wana la mi khumbaka u khumba xirhendze xa tihlo ra mina. [13] Sweswi langutani, ndzi ta olola voko ra mina ehenhla ka vona, kutani va ta phangiwa hi lava va va endleke mahlonga.' Kutani mi ta tiva leswaku Yehovha wa Vuthu u ndzi rhumile! [14]Yimbelela, u tsake, n'wana wa sifazana wa Siyoni, hikuva sweswi ndzi ta ta ku tshama exikarhi ka n'wina - ku vula Yehovha! [15]Naswona hi siku rero tinxaka to tala ti ta hundzukela eka Yehovha. Ina, ti ta va vanhu va

> yena, naswona ti ta tshama exikarhi ka n'wina. Kutani mi ta tiva leswaku Yehovha wa Mavuthu u ndzi rhumele eka n'wina! [16]Yehovha u ta teka Yuda, ndzhaka ya yena eMisaveni leyi Swiweke, naswona u ta tlhela a hlawula Yerusalema. (Zakariya 2:10-16, NJB; xiya leswaku eka vuhundzuluxeri bya KJV/NKJV tindzimana ti xaxametiwe tanihi Zakariya 2:6-12)

Hambi leswi ntirhisano eka timhaka tin'wana wu nga vaka wunene, swiyenge swa mafambiselo ya vukwananisi bya vukhongeri na vuxaka bya vukhongeri lebyi khutaziwaka hi Nhlangano wa Matiko, Vatican, Vaprotesta vo tala, na varhangeri va Vukhongeri bya Vuxa bya Orthodox swi sola hi ku kongoma hi Bibele naswona a swi fanelanga swi khutaziwa. Yesu u tsundzuxile hi lava *va vulaka* leswaku va n'wi landzela lava a va ta "xisa vo tala" (Matewu 24:4-5). Vun'we byo tala bya vukhongeri byi fambisana ni ku pfuliwa ka xitimbhani xo sungula xa Nhlavutelo 6:1-2, lexi tlhelaka xi tiviwa tanihi "muchayeri wa hanci ro basa" wa Nhlavutelo (loyi a nga riki Yesu) na xiswele xa Nhlavutelo 17.

Ku fana na Zakariya, Apostola Pawulo na yena u dyondzisile leswaku vun'we bya ntiyiso bya ripfumelo a byi nge vi kona *ku fikela loko* Yesu a vuya:

> [13]ku fikela loko hinkwerhu hi fika eku twananeni ka ripfumelo ni vutivi bya N'wana wa Xikwembu, hi vumba Munhu la hetisekeke, la kuleke hi ku hetiseka hi ku tala ka Kriste hi xiviri. (Efeso 4:13)

Lava pfumelaka leswaku vun'we lebyi byi ta emahlweni ka ku vuya ka Yesu va hoxile. Entiyisweni, loko Yesu a vuya, U ta fanele ku lovisa vun'we bya matiko lawa ma nga ta hlengeletana ku lwa na Yena:

> [11:15] Kutani ntsumi ya vunkombo yi ba xifundzha xa yona, kutani ku twakala marito lama huwelelaka etilweni, lama nge, 'Mfumo wa misava wu hundzuke mfumo wa Hosi ya hina ni wa Kriste wa yona, kutani u ta fuma hilaha ku nga heriki ni hilaha ku nga heriki.' [16] Vakulu va makume mbirhi na mune, lava tshamaka eswitshan'wini emahlweni ka Xikwembu, va nkhinsama hi swikandza, va khumba misava hi swikandza swa vona va gandzela Xikwembu [17] hi marito lawa, 'Ha ku nkhensa, Hosi Xikwembu xa Matimba Hinkwawo, Lexi

nga kona, Lexi a xi ri kona, hikuva u tekile matimba ya wena lamakulu naswona u sungurile ku fuma ka wena. [18] Tiko-nkulu ri pfukile, kambe sweswi nkarhi wu fikile wa ku rihisela ka wena, ni ku avanyisiwa ka lava feke, ni ku hakela vatirhi va wena vaprofeta, ni vakwetsimi ni lava chavaka vito ra wena, lavatsongo ni lavakulu hinkwavo. Nkarhi wu fikile wa ku lovisa lava lovisaka misava.' (Nhlavutelo 11:15-18, NJB)

[19:6] Kutani ndzi twa ku fana ni marito ya ntshungu lowukulu, ku fana ni mpfumawulo wa lwandle kumbe ku dzindza lokukulu ka mapapa, wu hlamula, 'Haleluya! Mfumo wa Hosi Xikwembu xa hina xa Matimba Hinkwawo wu sungurile; . . . [19] Kutani ndzi vona xivandzana, ni tihosi hinkwato ta misava ni mavuthu ya tona, swi hlengeletanile ku lwa ni Muchayeri ni vuthu ra yena. [20] Kambe xivandzana xi khomiwile, swin'we ni muprofeta wa mavunwa loyi a endleke masingita hi ku yimela xivandzana, laha hi wona a kanganyiseke lava amukeleke mfungho wa xivandzana ni lava gandzelaka xifaniso xa xona. Lava vambirhi va hoxiwile va hanya evidziveni ra ndzilo ra sulfur leyi pfurhaka. [21]Hinkwavo lava saleke va dlayiwile hi fumu ra Muchayeri, leri humeke enon'weni wakwe, naswona swinyenyana hinkwaswo swi xurhile nyama ya vona . . . [20:4]Kutani ndzi vone switulu swa vuhosi, laha va tshameke kona, naswona va nyikiwile matimba yo avanyisa. Ndzi vone mimoya-xiviri ya hinkwavo lava tsemeleriweke nhloko hikwalaho ko nyikela vumbhoni hi Yesu ni ku chumayela rito ra Xikwembu, ni lava aleke ku gandzela xivandzana kumbe xifaniso xa xona naswona va nga amukelanga mfungho exikarhi ka tinhloko kumbe mavoko ya vona; va pfukile eka vafi, kutani va fuma na Kriste malembe ya gidi. (Nhlavutelo 19:6,19-21; 20:4, NJB)

Xiya leswaku Yesu u ta boheka ku lovisa mavuthu ya misava lawa ya hlanganeke ku lwa na Yena. Kutani Yena ni vakwetsimi va ku pfuxiwa ro sungula va ta fuma. Hi kona nkarhi wolowo ku nga ta va ni vun'we lebyi faneleke bya ripfumelo. Swa vava, vo tala va ta yingisa vafundhisi va mavunwa lava langutekaka va ri lavanene, kambe a va tano, hilaha Apostola Pawulo a tsundzuxeke hakona (2 Vakorinto 11:14-15). Loko vanhu

vo tala a va twisisa Bibele ni evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu hi xiviri, a ku ta va ni vanhu vatsongo lava nga ta lwa na Yesu loko a vuya.

7. Ha yini Mfumo wa Xikwembu?

Hambi leswi vanhu va rhandzaka ku ehleketa leswaku hi tlharihile swinene, ku na laha ku twisisa ka hina ku helelaka kona, kambe "ku twisisa ka Xikwembu a ku na makumu" (Tipisalema 147:5).

Hi xivangelo lexi ku nga ta laveka ku nghenelela ka Xikwembu ku lulamisa pulanete leyi.

Hambi leswi vo tala va pfumelaka *eka* Xikwembu, vunyingi bya vanhu a va lavi ku endla leswi Xi swi vulaka ni ku hanya hilaha *Xi* kongomisaka hakona hi xiviri. Xiya leswi landzelaka:

> [8]U ku kombisile, we munhu, leswi swinene; Xana Yehovha u lava yini eka wena handle ka ku endla leswi lulameke, ku rhandza tintswalo, ni ku famba hi ku titsongahata ni Xikwembu xa wena? (Mika 6:8)

Ku famba *hi* ku titsongahata *na* Xikwembu a hi nchumu lowu vanhu va tiyimiseleke ku wu endla hakunene. Ku sukela enkarhini wa Adamu na Eva (Genesa 3:1-6), vanhu va hlawurile ku titshemba na ku rhangisa swa vona emahlweni ka swa Xikwembu, ku nga khathariseki milawu ya Xona (Eksoda 20:3-17).

Buku ya Swivuriso yi dyondzisa:

> [5] Tshembha Hosi hi mbilu ya wena hinkwayo, U nga titsheganga hi vutlhari bya wena; [6] Eka tindlela ta wena hinkwato u fanele ku n'wi tiva, Kutani yena u ta lulamisa tindlela ta wena. [7] U nga titivani u tlharihile ematihlweni ya wena; Chava Hosi u suka eka swo biha. (Swivuriso 3:5-7)

Kambe, vanhu vo tala a va tshembi Xikwembu hi mbilu ya vona hinkwayo kumbe ku n'wi rindzela leswaku a kongomisa magoza ya vona. Vo tala va vula leswaku va ta endla leswi Xikwembu xi swi lavaka, kambe a va swi endli. Vanhu va xisiwile hi Sathana (Nhlavutelo 12:9) naswona va wele eka ku navela ka misava na 'ku tinyungubyisa ka vutomi' (1 Yohane 2:16).

Hikokwalaho, vo tala va tumbuluxile mindhavuko ya vona ya vukhongeri ni mimfumo ya misava hikuva va ehleketa leswaku va tiva swinene. Kambe, a va swi tivi (vona Yeremiya 10:23) naswona vo tala a va nge hundzuki hi mbilu hinkwayo.

Hi xivangelo lexi vanhu va lavaka Mfumo wa Xikwembu (vona Matewu 24:21-22).

Anakanyisisa hi Vahlawuriwa

Xin'wana xa swivulwa leswi tivekaka ngopfu leswi Yesu a swi vuleke a ku ri marito ya nkhenso, lawa a ma vuleke eka *Dyondzo ya Yena ya le Ntshaveni*.

Xiya swin'wana swa leswi A swi vuleke:

> [3] "Ku katekisiwile lava pfumalaka hi moya, hikuva mfumo wa tilo i wa vona. [4] Ku katekisiwile lava rhurhumelaka, hikuva va ta chaveleriwa. [5] Ku katekisiwile lava rhuleke, hikuva va ta ndzhaka misava. [6] Ku katekisiwile lava navelaka vululami va ri na ndlala ni torha, hikuva va ta xurisiwa. [7] Ku katekile lava nga ni tintswalo, hikuva na vona va ta kuma tintswalo. [8] Ku katekile lava tengeke timbilu, hikuva va ta vona Xikwembu. [9] Ku katekile vahlayisi va ku rhula, hikuva va ta vuriwa vana va Xikwembu. [10] Ku katekile lava hlongorisiwaka hikwalaho ka vunene, hikuva mfumo wa tilo i wa vona. (Matewu 5:3-10)

I le Mfun'ambyeni wa Xikwembu (vona Marko 4:30-31), leyi hakanyingi yi vuriwaka Mfun'ambye wa tilo hi Matewu (vona Matewu 13:31), laha switshembiso leswi swo katekisiwa swi nga ta hetisisiwa. I le Mfun'ambyeni wa Xikwembu laha xitshembiso xi nga ta hetisisiwa xa leswaku vo rhula va ta ndzhaka misava ni leswaku vo tenga va ta vona Xikwembu. Langutela mahungu lamanene ya mikateko leyi nga le Mfun'ambyeni wa Xikwembu!

Tindlela ta Xikwembu Ti Lulamile

Ntiyiso hi leswaku Xikwembu i rirhandzu (1 Yohane 4:8,16) naswona Xikwembu a xi na vutianakanyi. Milawu ya Xikwembu yi kombisa rirhandzu eka Xikwembu ni rirhandzu eka mulwandla wa hina (Marko 12:29-31;

Yakobo 2:8-11). Tindlela ta misava i ta vutianakanyi naswona ti hela hi rifu (Varroma 8:6).

Xiya leswaku Bibele yi kombisa leswaku Vakriste va ntiyiso va landzelela milawu:

> [1] Un'wana ni un'wana la pfumelaka leswaku Yesu i Kriste u velekiwile hi Xikwembu, naswona un'wana ni un'wana la rhandzaka loyi a velekeke u rhandza ni loyi a velekiweke hi yena. [2] Hi leswi hi tivaka leswaku hi rhandza vana va Xikwembu, loko hi rhandza Xikwembu naswona hi hlayisa milawu ya xona. [3] Hikuva rirhandzu ra Xikwembu i leswi, ku hlayisa milawu ya xona. Naswona milawu ya xona a yi tikanga. (1 Yohane 5:1-3)

Swileriso hinkwaswo swa Xikwembu i vunene" (Tipisalema 119:172). Tindlela ta xona i vutengi (Tito 1:15). Swo vava, vo tala va amukerile mixaka yo hambana-hambana ya vuhomboloki bya milawu ( ) naswona a va swi lemuki leswaku Yesu a nga ta ku ta herisa nawu kumbe vaprofeta, kambe a ta ku ta hetisisa swona (Matewu 5:17), hi ku hlamusela nhlamuselo ya swona ya xiviri ni ku swi ndlandlamuxa ku tlula leswi vo tala a va swi ehleketa (xik. Matewu 5:21-28). Yesu u dyondzise leswaku "loyi a endlaka ni ku dyondzisa swona, u ta vuriwa lonkulu emfun'weni wa tilo" (Matewu 5:19) (marito 'Mfumo wa Xikwembu' na 'mfumo wa tilo' ma cincana).

Bibele ri dyondzisa leswaku ripfumelo leri nga riki na swiendlo ri file (Yakobo 2:17). Vo tala va vula leswaku va landzela Yesu, kambe a va pfumeli tidyondzo ta Yena hi xiviri (Matewu 7:21-23) naswona a va n'wi tekeleli hilaha va faneleke hakona (vona 1 Vakorinto 11:1). "Xidyoho i ku tlula nawu" (1 Yohane 3:4, KJV) naswona hinkwavo va dyohile (Varoma 3:23). Kambe, Bibele yi kombisa leswaku tintswalo ti ta hlula ku avanyisa (Yakobo 2:13) hikuva Xikwembu xi na kungu hakunene eka hinkwavo (vona Luka 3:6).

Tindlela ta vanhu, handle ka ndlela ya Xikwembu, a ti nge tirhi. Eka mfumo wa gidi ra malembe, Yesu u ta fuma hi "nhonga ya nsimbi" (Nhlavutelo 19:15), naswona leswinene swi ta hlula hikuva vanhu va ta hanya hi ndlela ya Xikwembu. **SWIPHIQO hinkwaswo swa misava swi kona hikuva vanhu va misava leyi va ala ku yingisa Xikwembu ni nawu wa xona**. Matimu ma

kombisa leswaku vanhu a va na vuswikoti byo lulamisa swiphiqo swa vanhu:

> [6]Hikuva ku ehleketa hi swa nyama i rifu, kambe ku ehleketa hi swa Moya i vutomi ni ku rhula. [7]Hikuva miehleketo ya nyama i rivengo eka Xikwembu; hikuva a yi tinyiketi ehansi ka nawu wa Xikwembu, naswona a yi nge swi koti. [8]Hikokwalaho, lava va nga eka nyama a va nge tsakisi Xikwembu. (Varoma 8:6-8)

Vakriste va fanele ku langutisa eka swa moya, naswona endzhaku ka ku hundzuka mbilu ni ku hlambisiwa va nyikiwa Moya wa Xikwembu leswaku va endla tano eka nguva leyi (Varoma 8:9), ku nga khathariseki vutsanana bya hina:

> [26] Hikuva mi vona vitano ra n'wina, vamakwerhu, leswaku a hi vo tala lava tlhariheke hi ku ya hi nyama, a hi vo tala va matimba, a hi vo tala va vuhosi, lava vitaniweke. [27] Kambe Xikwembu xi hlawurile swilo leswi nga tlharihangiki swa misava ku khomisa tingana lava tlhariheke, naswona Xikwembu xi hlawurile swilo leswi tsaneke swa misava ku khomisa tingana swilo leswi nga ni matimba; [28] naswona swilo swa le hansi swa misava ni swilo leswi nyenyiwaka Xikwembu xi swi hlawurile, ni swilo leswi nga riki nchumu, ku endla swilo leswi nga kona swi va hava, [29] leswaku ku nga vi na nyama leyi tidzunisaka emahlweni ka xona. [30] Kambe eka yena n'wina mi le ka Kriste Yesu, loyi a veke vutlhari eka hina ku suka eka Xikwembu—ni vululami , ni ku basisiwa ni ku kutsuriwa— [31] leswaku, hilaha ku tsariweke hakona, "Lo tlhariaka a tidzunise eka Hosi." (1 Vakorinto 1:26-31)

Vakriste va fanele ku tinyungubyisa hi kungu ra Xikwembu! Hi famba hi ku pfumela sweswi (2 Vakorinto 5:7), hi languta swa le henhla (Vakolosa 3:2) hi ku pfumela (Vaheveru 11:6). Hi ta katekisiwa hikwalaho ko hlayisa milawu ya Xikwembu (Nhlavutelo 22:14).

Ha yini Evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu?

Vaprotestanti va tala ku titwa leswaku loko va amukerile Yesu tanihi muponisi, va lava Mfumo wa Xikwembu. Vakhatoliki va Rhoma va pfumela

leswaku lava hlongoriweke, hambi ku ri vana lavatsongo, va nghenile ekerekeni ya vona tanihi mfumo wa Xikwembu. Vakhatoliki va Rhoma na va Vuxa-Vuxa va Orthodox va tala ku ehleketa leswaku hi ku tirhisa switshembiso swa vukhongeri, na swin'wana, va lava mfumo wa Xikwembu. Hambi leswi Vakriste va faneleke ku hlongoriwa, Vaprotestanti va Greco-Roman va tala ku languta emisaveni ku lulamisa swiphiqo swa vanhu. Va tala ku va na ku langutisa ka laha misaveni (vona Varoma 8:6-8).

Ku rhangisa Mfumo wa Xikwembu (Matewu 6:33) i xikongomelo xa vutomi hinkwabyo eka Vakriste. Xikongomelo, ku nga ri ku languta misava leswaku yi nyika tinhlamulo, kambe eka Xikwembu ni le ka tindlela ta xona. Mahungu lamanene ya Mfumo wa Xikwembu ma cinca vutomi bya hina.

Bibele ri vula leswaku Vakriste va ta fuma na Yesu, kambe xana wa swi xiya leswaku sweswo swi vula leswaku Vakriste va ntiyiso va ta fuma madoroba? Yesu u dyondzise:

> 12 "Ku ve na n'wankulu un'wana loyi a yeke eka tiko ra le kule ku ya amukela mfumo, kutani a vuya. 13 Kutani a vitana mahlonga ya yena ya khume, a ma nyika timina ta khume, a ku eka wona, 'Endlani mabindzu ku fikela ndzi ta.' 14 Kambe vaaki va doroba ra yena va n'wi vengile, va rhumela nhlengeletano endzhaku ka yena, va ku, 'A hi lavi leswaku munhu loyi a fuma ehenhla ka hina.'
>
> 15 "Kutani swi va tano loko a vuya, a amukerile
>
> mfumo, kutani a lerisa hlonga leti a ti nyikeke mali leswaku ti vitaniwa eka yena, leswaku a ta tiva leswaku un'wana ni un'wana u endle mali yo tala ku fikela kwihi hi ku bindzula. 16Kutani ku ta wo sungula, a ku, 'Hosi, mina ya wena yi endle tin'wana ta khume.' 17 Kutani a ku ka yena, 'U endle kahle, nandza lonene; hikuva u tshembekile eka swilo switsongo, u ta va na vulawuri bya madoroba ya khume.' 18 Kutani wa vumbirhi a ta, , a ku, 'Hosi, mina ya wena yi humesile timinza ta ntlhanu.' 19 Hilaha ku fanaka a ku ka yena, 'Na wena u va ehenhla ka madoroba ya ntlhanu.' (Luka 19:12-19)

Tshembeka eka switsongo leswi u nga na swona sweswi. Vakriste va ta kuma nkarhi wo fuma madoroba ya xiviri, eka mfumo wa xiviri. Yesu u tlhele a ku, "Hakelo ya mina yi na mina, ku nyika un'wana ni un'wana hi ku ya hi ntirho wa yena" (Nhlavutelo 22:12). Xikwembu xi na kungu (Yobo 14:15) na ndhawu (Yohane 14:2) eka lava va nga ta hlamula Xikwembu hi ntiyiso (Yohane 6:44; Nhlavutelo 17:14). Mfumo wa Xikwembu i wa ntiyiso naswona u nga va xiphemu xa wona!

Eku sunguleni ka 2016, jenali *ya Science* a yi ri na xitsalwana lexi a xi thyiwe vito ra "Matimba ya mintshungu" lexi a xi kombisa leswaku vutlhari byo endliwa na ku hlengeleta mavonelo ya vanhu swi nga lulamisa "swiphiqo swo biha" leswi vanhu va langutaneke na swona. Kambe, xitsalwana lexi xi tsandzekile ku twisisa leswaku vubihi a byi ri yini, handle ko vula ndlela yo byi lulamisa. Ku humelela ka sweswinyana ka tiprogreme ta vutlhari byo endliwa hakunene a ku lulamisanga swiphiqo swa misava.

Ku tirhisana, handle ko landzela tindlela ta ntiyiso ta Xikwembu, swi ta tsandzeka eka lembe xidzana ra vu-21 ku fana na leswi swi tsandzekeke ha swona endzhaku ka Nkhuluko Lowukulu loko vanhu va tirhisane ku aka Xihondzo xa Babel lexi tsandzekeke (Genesa 11:1-9).

Swiphiqo swa misava, etindhawini to fana na Vuxa-vukarhi (hambi leswi ku languteriweke ku vuyeriwa ka nkarhinyana, xik. Daniyele 9:27a; 1 Vatesalonika 5:3), a swi nge lulamisiwi hi vanhu—hi lava ku rhula ka Mfumo wa Xikwembu (Varroma 14:17).

Swiphiqo swa vutherorisi bya matiko ya misava, ku nga khathariseki ku vuyeriwa loku languteriweke, a swi nge lulamisiwi (vona Ezekiyele 21:12) hi lava xisiweke eka Nhlangano wa Matiko (vona Nhlavutelo 12:9)—hi lava ntsako na nchavelelo wa Mfumo wa Xikwembu.

Swiphiqo swa mbango a swi nge lulamisiwi hi ntirhisano wa matiko ya misava, hikuva matiko ya misava ma ta pfuna ku lovisa misava (Nhlavutelo 11:18), kambe swi ta lulamisiwa hi Mfumo wa Xikwembu.

Swiphiqo swa vuhomboloki bya masangu, ku susa khwiri, na ku xavisiwa ka swirho swa miri wa munhu a swi nge lulamisiwi hi USA (vona Nhlavutelo 18:13), kambe hi Mfumo wa Xikwembu.

Xikweleti lexikulu lexi tiko ra USA, UK, na matiko man'wana yo tala va nga na xona a xi nge lulamisiwi hi ku vulavurisana exikarhi ka matiko, kambe eku heteleleni (endzhaku ka ndzoviso hi ku ya hi Habakuku 2:6-8) hi Mfumo wa Xikwembu.

Ku pfumala vutivi na dyondzo yo hoxeka a swi nge lulamisiwi hi Nhlangano wa Matiko—hi lava Mfumo wa Xikwembu. Tinyimpi ta vukhongeri a ti nge lulamisiwi hakunene hi nhlangano wihi na wihi wa vukhongeri lowu pfumelelanaka hi ku ponisiwa handle ka Yesu wa ntiyiso wa le Bibeleni. Xidyoho hi XONA XIPHIQO emisaveni naswona hikwalaho ka sweswo, hi lava gandzelo ra Yesu na ku vuya ka Yena eka Mfumo wa Xikwembu. Sayense ya vutshunguri ya manguva lawa a yi na tinhlamulo hinkwato ta rihanyo ra vanhu—hi lava Mfumo wa Xikwembu.

Swiphiqo swa ndlala a swi nge lulamisiwi hi swivumbiwa leswi cinciweke hi swa vutumbuluxi leswi vekaka swiphemu swa misava ekhombyeni ra ndlala hikwalaho ka ku tsandzeka lokukulu loku nga vaka kona ka swimilani—hi lava Mfumo wa Xikwembu.

Vusweti lebyikulu etindhawini tin'wana ta Afrika, Asia, na kun'wana, hambi byi vuyeriwa swa nkarhinyana eka 'Babilona' ya masiku yo hetelela (vona Nhlavutelo 18:1-19), a byi nge lulamisi xiphiqo xa vusweti—hi lava Mfumo wa Xikwembu. Miehleketo ya leswaku, handle ka Yesu, vanhu va nga tisa misava leyi hetisekeke eka 'nkarhi lowu wo biha wa sweswi' i evhangeli ya mavunwa (Vagálata 1:3-10). Hi lava Mfumo wa Xikwembu.

Nkarhi wa gidi ra malembe wa Mfumo wa Xikwembu i mfumo wa xiviri lowu nga ta simekiwa laha misaveni. Wu ta sekeriwa eka milawu ya rirhandzu ya Xikwembu na Xikwembu xa rirhandzu tanihi murhangeri. Vatsandzeki va ta fuma na Kriste malembe ya gidi (Nhlavutelo 5:10; 20:4-6). Mfumo lowu wu ta katsa lava va nga va ka Kereke ya Xikwembu hi xiviri, kambe a ku na tsalwa leri vulaka leswaku Mfumo wa Xikwembu hi xiviri i Kereke (ya Rhoma Khatoliki kumbe yin'wana). Kereke ya Rhoma yi kanetile dyondzo ya malembe ya gidi, naswona endzhaku yi ta kaneta hi matimba swinene rungula ra evhangeli ra Bibele loko hi ri kusuhi ni makumu. Leswi swi nga ha kuma ku hangalasiwa lokukulu eka vuhaxi bya mahungu, leswi swi nga pfunaka ku hetisisa Matewu 24:14.

Eka xiyimo xa yona xo hetelela, Mfumo wa Xikwembu wu ta katsa "Yerusalema leyintshwa, yi rhelela yi huma etilweni ku suka eka Xikwembu" (Nhlavutelo 21:2) naswona ku andza ka yona a ku nge vi na makumu. A ku nge he vi na vudyoho, a ku nge he vi na gome, naswona a ku nge he vi na rifu.

Ku chumayela ni ku twisisa evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu i mhaka ya nkoka eBibeleni. Vatsari va Testamente ya Khale va dyondzise hi yona. Yesu, Pawulo, na Yohane va dyondzise hi yona. Dyondzo ya khale swinene ya 'Vukriste' leyi poneke handle ka Testamente Leyintshwa yi dyondzise hi yona. Varhangeri vo sungula va Vukriste va lembe-xidzana ra vumbirhi, vo fana na Polycarp na Melito, va dyondzise hi yona. Hina eka Continuing Church of God , hi dyondzisa hi swona namuntlha. Tsundzukani leswaku Mfumo wa Xikwembu i nhlokomhaka yo sungula leyi Bibele yi kombisaka leswaku Yesu u chumayele hi yona (Marko 1:14-15). A ku ri na swona leswi A swi chumayeke endzhaku ka ku pfuka ka Yena eka vafi (Mintirho 1:3)—naswona i nchumu lowu Vakriste va faneleke ku wu lava ku sungula (Matewu 6:33).

Evhangeli a hi mayelana ni vutomi ni rifu ra Yesu ntsena. Nchumu lowukulu wa evhangeli leyi Yesu ni valandzeri va Yena a va ri dyondzisa a ku ri Mfumo wa Xikwembu lowu a wu ta. Evhangeli ya mfumo yi katsa ku ponisiwa hi ku tirhisa Kriste, kambe yi katsa ni ku dyondzisa makumu ya mimfumo ya vanhu (Nhlavutelo 11:15).

Tsundzukani, Yesu u dyondzisile leswaku makumu a ma nge fi ku fikela loko evhangeli ya mfumo yi chumayeriwile misava hinkwayo tanihi vumbhoni eka matiko hinkwawo (Matewu 24:14). Naswona ku chumayela koloko swa humelela sweswi. Xana a wu ta tsakela ku va xiphemu xa ku seketela ntirho wolowo wo hetelela wa nkarhi wa makumu?

Mahungu lamanene hileswaku **Mfumo wa Xikwembu i nhlamulo ya swiphiqo leswi vanhu va langutaneke na swona**. Kambe, vo tala a va lavi ku wu seketela, kumbe ku wu twa, kumbe ku pfumela ntiyiso wa wona. Mfumo wa Xikwembu i wa hilaha ku nga heriki (Matewu 6:13), kasi "misava leyi ya hundza" (1 Vakorinto 7:31).

Ku huwelela evhangeli ya ntiyiso ya Mfumo wa Xikwembu i nchumu lowu hina va Continuing Church of God hi wu tekaka hi ku tiya. Hi tikarhatela ku dyondzisa swilo hinkwaswo leswi Bibele yi swi dyondzisaka (Matewu 28:19-20), ku katsa na Mfumo wa Xikwembu (Matewu 24:14). Loko hi ri karhi hi rindzele mfumo wolowo, hi fanele ku dyondza ni ku landzela tindlela ta Xikwembu ni ku chavelela van'wana lava lavaka ku pfumela ntiyiso.

Xana a mi fanelanga ku seketela ku chumayeriwa ka evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu lowu taka? Xana mi ta pfumela evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu?

Continuing Church of God

Adirese ya poso ya le USA ya **Continuing Church of God** i P.O. Box 109, Grover Beach, California, 93483 USA; webusayiti www.ccog.org.

Tiwebusayiti ta Continuing Church of God (CCOG)

CCOG.ASIA Webusayiti leyi yi kongomisiwe eka Asia.
CCOG.IN Webusayiti leyi yi kongomisiwe eka lava nga ni ndzhaka ya Xindiya.
CCOG.EU Sayiti leyi yi kongomisiwe eka Yuropa.
CCOG.NZ Sayiti leyi yi kongomisiwe eka New Zealand na van'wana lava humaka eka mindyangu ya Vanghezi.
CCOG.ORG Leyi i webusayiti leyikulu ya Continuing Church of God. Yi tirhela vanhu eka matikontinente hinkwawo. Yi na switsalwa, swihlanganisi, na tivhidiyo.
CCOGCANADA.CA Webusayiti leyi yi kongomisiwe eka lava va nga le Canada.
CCOGAfrica.ORG Sayiti leyi yi kongomisiwe eka lava va nga eAfrika.
CDLIDD.ES La Continuación de la Iglesia de Dios. Leri i webusayiti ya ririmi ra Xipaniya ya Continuing Church of God.
PNIND.PH Patuloy na Iglesya ng Diyos. Leyi i webusayiti ya le Philippines ya Continuing Church of God. Yi na vuxokoxoko hi Xinghezi na Xitagalog.

Tiwebusayiti ta Mahungu na Matimu

COGWRITER.COM Websayiti leyi i xitirhisiwa lexikulu xo chumayela naswona yi na mahungu, tidyondzo, switsalwa swa matimu, tivhidiyo, na swiviko swa vuprofeta.
CHURCHHISTORYBOOK.COM Leyi i webusayiti leyi olovaka ku tsundzuka leyi nga na switsalwana na vuxokoxoko mayelana na matimu ya kereke.
BIBLENEWSPROPHECY.NET Leyi i webusayiti ya xiya-ni-moya ya le ka inthanete hi Xinghezi leyi vulavulaka hi mahungu na timhaka ta Bibele. BNPI.NET yi na tindzimi to tala.

Switichi swa Vhidiyo swa YouTube & BitChute swa Tidyondzo & Tidyondzokarhinyana

Xitichi xa **BibleNewsProphecy**. Tivhidiyo ta swidyondziso swo koma swa CCOG.
Xitichi xa **CCOGAfrica**. Marungula ya CCOG hi tindzimi ta Afrika.
Xitichi xa **CCOG Animations** xo dyondzisa swiyenge swa vupfumeri bya Vukriste.
Xitichi xa **CDLIDDSermones** xi na marungula hi ririmi ra Xipaniya.
Xitichi xa **ContinuingCOG**. Tivhidiyo ta tidyondzo ta CCOG.

Xifaniso lexi nga laha hansi xi kombisa swin'wana swa switina swi nga ri swingani leswi saleke (ku katsa na swin'wana leswi engeteriweke endzhaku) swa muako lowu a wu ri eYerusalema lowu minkarhi yin'wana wu tivekaka tanihi Cenacle, kambe wu hlamuseriwa kahle tanihi Kereke ya Xikwembu eNtshaveni ya le Vupela-dyambu ya Yerusalema (leyi sweswi yi vuriwaka Ntshava ya Sayoni):

Ku pfumeriwa leswaku leyi a ku ri ndhawu ya xivumbeko xo sungula xa kereke ya xiviri ya Vukriste. Muako lowu 'evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu' ya Yesu a yi ta va yi chumayeriwe eka wona. Lowu a ku ri muako eJerusalema lowu a wu dyondzisa Evhangeli ya Mfumo wa Xikwembu.

Hikwalaho ka xivangelo lexi na hina hi nkhensa Xikwembu nkarhi hinkwawo, hikuva...n'wina, vamakwerhu, mi ve valandzeri va tikereke ta Xikwembu leti nga le Yuda eka Kriste Yesu. (1 Vatesalonika 2:13-14)

Lwela hi matimba ripfumelo leri nyiketiweke ka vukwele eka vakwetsimi. (Jude 3)

Yena (Yesu) a va byela a ku, "Ndzi fanele ku chumayela mfumo wa Xikwembu ni le madorobeni man'wana, hikuva hi xona xikongomelo lexi ndzi rhumeriweke xona." (Luka 4:43)

Kambe lavani mfumo wa Xikwembu, kutani hinkwaswo leswi swi ta engeteriwa eka n'wina. Mi nga chavi, ntshungwana, hikuva swi tsakisa Tatana wa n'wina ku mi nyika mfumo. (Luka 12:31-32)

Naswona evhangeli leyi ya mfumo yi ta chumayeriwa emisaveni hinkwayo ku va vumbhoni eka matiko hinkwawo, kutani makumu ma ta ta. (Matewu 24:14)